

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0113/2011

1.4.2011

SPRAWOZDANIE

w sprawie zielonej księgi Komisji pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu (2010/2106(INI))

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

Sprawozdawca: Kriton Arsenis

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*):
Rareș-Lucian Niculescu, Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

(*) Komisja zaangażowana – art. 50 Regulaminu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	19
OPINIA KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI (*).....	25
OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII	31
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	38

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje – art. 50 Regulaminu

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie zielonej księgi Komisji pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu (2010/2106(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając zieloną księgę Komisji pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu” (COM(2010)0066),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 11 czerwca 2010 r. dotyczące przygotowania lasów na zmianę klimatu,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 marca 2010 r. dotyczące różnorodności biologicznej po 2010 r.,
- uwzględniając białą księgę Komisji pt. „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania” COM(2009)0147 oraz swoją rezolucję z dnia 6 maja 2010 r.¹ w tej sprawie,
- uwzględniając Ministerialny Proces Ochrony Lasów w Europie (MCPFE) - FOREST EUROPE, przyjęte w jego ramach różne rezolucje i przeprowadzone prace eksperckie w zakresie tworzenia wytycznych, kryteriów i wskaźników dotyczących zrównoważonej gospodarki leśnej (SFM),
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 26 lutego 1999 r. w sprawie strategii leśnej UE² oraz sprawozdanie Komisji z jej realizacji (COM(2005)0084),
- uwzględniając plan działań dotyczący gospodarki leśnej UE na lata 2006-2011 (FAP) (COM(2006)0302) oraz śródkresową ocenę zewnętrzną jego realizacji³,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa⁴, sprawozdanie zbiorcze na temat stanu ochrony typów siedlisk i gatunków wymagane na mocy art. 17 dyrektywy siedliskowej (COM (2009)0358) oraz własne rezolucje z dnia 21 września 2010 r. w sprawie wdrożenia przepisów UE mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej⁵ i 3 lutego 2009 r. w sprawie dzikiej przyrody w Europie⁶,
- uwzględniając konkluzje z konferencji UNEP COP10 w sprawie różnorodności biologicznej, która odbyła się w Nagoi w październiku 2010 r., oraz cele z Aichi dotyczące różnorodności biologicznej, a w szczególności zobowiązanie do ochrony 17% obszarów lądowych i wód śródlądowych poprzez skuteczne środki ochronne, zharmonizowane z krajobrazami w szerszym znaczeniu,

---

¹ Teksty przyjęte, P7_TA-PROV(2010)0154.

² Dz.U. C 56 z 26.2.1999, s. 1.

³ Umowa o wykonanie usługi nr 30-CE-0227729/00-59.

⁴ Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7.

⁵ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0325.

⁶ Dz.U. C 67 E z 18.3.2010, s. 1.

- uwzględniając badanie pt. „Shaping forest communication in the European Union: public perceptions of forests and forestry”¹
- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), Protokół z Kioto oraz sprawozdanie Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) pt. „Wytyczne dotyczące dobrych praktyk w zakresie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF)”,
- uwzględniając plan działania UE w sprawie biomasy (COM(2005)0628),
- uwzględniając dyrektywę 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającą i w następstwie uchylającą dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (dyrektywę w sprawie energii odnawialnej)², dyrektywę 2009/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (dyrektywę w sprawie ETS)³, decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 406/2009/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych (decyzję w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego)⁴, sprawozdanie Komisji dotyczące wymagań w odniesieniu do zrównoważonego zastosowania biomasy stałej i gazowej do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia (COM (2010)0011 wersja ostateczna), 4. sprawozdania z oceny IPCC, rozdział 9: „Leśnictwo” oraz wyniki konsultacji społecznych dotyczących przygotowania sprawozdania w sprawie systemu zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do zastosowań biomasy do celów energetycznych,
- uwzględniając europejski program zapobiegania zmianie klimatu oraz prace w zakresie LULUCF przeprowadzone przez grupę ekspertów ds. polityki klimatycznej⁵,
- uwzględniając swoje analizy nr 449.292 dotyczącą oceny zielonej księgi w sprawie ochrony lasów i informacje o lasach w UE, nr 440.329 dotyczącą leśnictwa i unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, nr 449.237 dotyczącą europejskiej strategii zapobiegania pożarom lasów i walki z nimi, a także konkluzje z posiedzenia podgrupy ds. leśnictwa działającej w ramach intergrupy ds. zmiany klimatu, różnorodności biologicznej i zrównoważonego rozwoju, które odbyło się w dniu 13 lipca 2010 r. w Brukseli,
- uwzględniając Europejską konwencję krajobrazową z 2000 r. (konwencja florencka),
- uwzględniając dyrektywę Rady 1999/105/WE w sprawie obrotu leśnym materiałem rozmnożeniowym⁶ oraz przegląd systemu ochrony roślin UE,

¹ Przetarg nr AGRI-2008-EVAL-10 // umowa ramowa nr 30-CE-0101908/00-50.

² Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16.

³ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 63.

⁴ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 136.

⁵ Sprawozdanie z 16.9.2010.

⁶ Dz.U. L 11/17 z 15.1.2000.

- uwzględniając sprawozdanie podsumowujące TEEB (ekonomika ekosystemów i różnorodności biologicznej) pt. „Mainstreaming the Economics of Nature” oraz dokument TEEB „Climate Issues Update”,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie zapobiegania pożarom lasów w Unii Europejskiej,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 8 i 9 listopada 2010 r. w sprawie innowacyjnych rozwiązań w zakresie finansowania zapobiegania katastrofom,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne¹,
- uwzględniając sprawozdanie dotyczące ostatecznego wdrożenia rozporządzenia w sprawie programu Forest Focus (COM(2010)0430),
- uwzględniając sprawozdanie techniczne Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) nr 9/2006 pt. „European forest types: Categories and types for sustainable forest management reporting and policy”,
- uwzględniając sprawozdanie dla DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji pt. „Impacts of Climate Change on European Forests and Options for Adaptation”²,
- uwzględniając sprawozdanie DG ds. Środowiska Komisji z 2009 r. pt. „EU policy options for the protection of European forests against harmful impacts”³,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 9/2004 dotyczące działania w zakresie leśnictwa w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich (wraz z odpowiedziami Komisji),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna⁴,
- uwzględniając zalecenia sieci ekspertów FAO, EKG ONZ i MOP dotyczące wdrażania SFM,
- uwzględniając rezolucję helsińską H1 przyjętą przez MCPFE, w której SFM zdefiniowano jako „służebność i użytkowanie lasów i obszarów leśnych w sposób i w stopniu, który utrzymuje ich różnorodność biologiczną, produktywność, zdolność do regeneracji, zdrowotność i ich potencjał do spełniania, teraz i w przyszłości, ich odpowiednich funkcji ekologicznych, gospodarczych i społecznych na szczeblu krajowym i ogólnosiwiatowym oraz który nie powoduje szkody w innych ekosystemach”,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, a także opinie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A7-0113/2011),

---

¹ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28.

² AGRI-2007-G4-06.

³ ENV.B.1/ETU/2008/0049.

⁴ Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 23.

- A. mając na uwadze, że lasy i inne grunty zalesione UE pokrywają ponad 42% powierzchni UE, a sektory przemysłu oparte na leśnictwie, o obrocie ponad 300 mld EUR, zapewniają ponad 2 mln miejsc pracy, głównie na obszarach wiejskich, i przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i dobrobytu, dostarczając drewna i tworząc możliwości w zakresie turystyki,
- B. mając na uwadze, że lasy UE składają się z biosfer stanowiących całości, obejmujących nie tylko drzewa, i pełnią bezcenne funkcje ekosystemowe, w tym magazynowanie CO₂, regulację natężenia przepływu wód, ochronę krajobrazu, utrzymywanie żyzności gleby, ochronę gleby przed erozją i pustynnieniem oraz ochronę przed klęskami żywiołowymi – wszystko to o wielkim znaczeniu dla rolnictwa, dla rozwoju obszarów wiejskich i dla jakości życia europejskich obywateli,
- C. mając na uwadze, że około 40% lasów UE stanowi własność publiczną, a około 60% należy do ponad 10 mln prywatnych właścicieli, w związku z czym zarówno prywatne, jak i publiczne podmioty są odpowiedzialne za ochronę lasów i ich zrównoważone wykorzystywanie przez wdrażanie zrównoważonej gospodarki leśnej (SFM) w praktyce,
- D. mając na uwadze, że pomimo alarmującego tempa wylesiania w różnych częściach świata długoterminowa tendencja do zwiększania się pokrywy leśnej w UE jest stabilna oraz że szacuje się, iż zawartość węgla w biomase drzewnej rośnie, mając na uwadze, że pomimo ogólnie pozytywnej tendencji zasoby węgla w lasach Europy pozostają na poziomie o wiele niższym od naturalnego potencjału i mogą stać się źródłem emisji, gdyż presja na zwiększanie ilości pozyskiwanego drewna wzrasta, a rocznie około 500 000 ha lasów w UE ulega zniszczeniu w wyniku pożarów i nielegalnego wycięcia,
- E. mając na uwadze, że 30% obszarów sieci NATURA 2000 to siedliska leśne i inne siedliska zalesione, pełniące ważną funkcję pomostów przy tworzeniu korytarzy ekologicznych; mając też na uwadze, że stan ochrony 66% „siedlisk leśnych mających znaczenie dla Wspólnoty” oceniono jako niewłaściwy,
- F. mając na uwadze, że lasy górskie stanowią jedną trzecią całkowitej powierzchni obszarów leśnych w UE i zasadniczy element naturalnego krajobrazu, przyczyniając się do ochrony gleby i regulacji zasobów wody; mając na uwadze, że lasy te odgrywają zasadniczą rolę w lokalnej działalności gospodarczej,
- G. mając na uwadze, że dzięki ochronie ostatnich zachowanych obszarów dzikiej przyrody można w pewnym stopniu zahamować zanik różnorodności biologicznej i degradację funkcji ekosystemowych w UE do 2020 r.,
- H. mając na uwadze, że według planów w perspektywie 2020 roku 58% energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych będzie stanowić energia wytwarzana z biomasy stałej i bioodpadów oraz że wprawdzie oczekuje się, iż udział biomasy proporcjonalnie spadnie, jednak stale wzrasta popyt na drewno jako źródło energii; mając na uwadze, że w związku z tym potrzebna jest czujność, aby zapobiec nielegalnemu wycięciu i intensyfikacji działalności w zakresie leśnictwa, co mogłoby zwiększyć stosunek ścińki do przyrostu do ponad 100% w niektórych państwach członkowskich, utrudniając realizację celów związanych ze zmianą klimatu; mając na uwadze, że energia z biomasy powinna w mniejszym stopniu opierać się na biomase leśnej,

- I. mając na uwadze, że ochrona lasów i ich funkcji powinna znaleźć się w głównym nurcie wszystkich obszarów polityki UE dotyczących lasów,
- J. mając na uwadze, że lasy są żywymi i ewoluującymi ekosystemami, które często przecinają granice państw i które można klasyfikować na różne sposoby, np. ze względu na strefę bioklimatyczną lub typ lasu, oraz że EEA opracowała specjalną nomenklaturę leśną jako punkt odniesienia dla decyzji politycznych; mając na uwadze, że we wszystkich strategiach UE dotyczących lasów należy uwzględnić najnowsze osiągnięcia naukowe ze wszystkich dziedzin, takie jak „dział kontynentalny”, oraz że należy unikać ryzyka, iż strategie te będą zbyt szerokie, aby być przydatne,
- K. mając na uwadze, że poszczególne typy lasów i sektor leśny są narażone na różne i nieprzewidywalne zagrożenia biotyczne i abiotyczne wynikające ze zmiany klimatu, takie jak szkodniki, burze, susze i pożary. co sprawia, że odporność lasów jest podstawowym celem starań w zakresie ochrony środowiska,
- L. mając na uwadze, że solidne i porównywalne informacje o stanie lasów UE, skutkach zmiany klimatu i sposobach produkcji w lasach są istotnym warunkiem wstępnym polityki i planowania, w tym w odniesieniu do wkładu lasów w przystosowanie się do zmiany klimatu i łagodzenie jej skutków,
- M. mając na uwadze, że w wyniku pożarów i podpałów, często popełnianych w konkretnym celu, zniszczeniu ulega ponad 400 000 ha lasów rocznie – zwłaszcza, choć nie wyłącznie, w regionie śródziemnomorskim – z czym wiążą się wielkie straty pod względem życia ludzkiego, własności, zatrudnienia, różnorodności biologicznej oraz ochronnych funkcji lasów; mając na uwadze, że regeneracja lasów po pożarach jest ogólnie niezwykle trudna, a w przypadku sieci NATURA 2000 utrudnia realizację celów tej sieci,
- N. mając na uwadze, że w wyżej wspomnianej białej księdze w sprawie adaptacji do zmian klimatu ujęto lasy jako jeden z kluczowych obszarów działania, podkreślając, że należy zaktualizować strategię leśną UE tak, aby obejmowała aspekty związane z klimatem,
- O. mając na uwadze, że tylko 5% powierzchni lasów europejskich to stare, pierwotne drzewostany nienaruszone działalnością człowieka; mając na uwadze, że niewielki odsetek tego rodzaju lasów, w połączeniu ze zwiększoną fragmentaryzacją pozostałych drzewostanów wszelkiego rodzaju, zwiększa podatność lasów na zagrożenia klimatyczne i częściowo tłumaczy utrzymujący się zły stan ochrony wielu gatunków leśnych o znaczeniu dla Europy,
- P. mając na uwadze, że wzmocnienie ochronnych funkcji lasów powinno stanowić część strategii UE i państw członkowskich na rzecz ochrony ludności, zwłaszcza wobec gwałtownych zjawisk związanych z klimatem, takich jak pożary czy powódzie,
- Q. mając na uwadze, że w sprawozdaniu TEEB przewiduje się korzystny stosunek kosztów do korzyści w przypadku publicznych inwestycji w podejścia ekosystemowe dotyczące adaptacji do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków, szczególnie inwestycji w zieloną infrastrukturę, jak restytucja i ochrona lasów,
- R. mając na uwadze, że należy respektować różne krajowe, regionalne i lokalne systemy gospodarki leśnej, a także wspierać je w celu wzmocnienia ich zdolności adaptacyjnej,

- S. mając na uwadze, że zdolność lasów europejskich do skutecznego pochłaniania CO₂, NH₃ i NO_x jest ciągle niedostatecznie wykorzystywana oraz że drewno pochodzące z lasów, w których prowadzona jest zrównoważona gospodarka, może przynieść trwałe korzyści w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, służąc jako nadający się do recyklingu, pochłaniający duże ilości dwutlenku węgla substytut energochłonnych materiałów takich jak stopy metali, plastik i beton, szeroko stosowane w budownictwie i innych branżach przemysłu,
- T. mając na uwadze, że według danych zebranych przez Komisję letnie ocieplenie w południowej Europie będzie dwukrotnie szybsze niż w pozostałych częściach Europy, a poziom opadów na południu będzie się obniżać o 5% co dziesięć lat,
- U. mając na uwadze, że w planie działań dotyczącym gospodarki leśnej UE (FAP) wyszczególniono cztery cele – poprawę długotrwałej konkurencyjności, ochronę środowiska, przyczynianie się do poprawy jakości życia i wspieranie koordynacji – oraz że postępy poczyniono głównie w realizacji pierwszego z tych celów,
- V. mając na uwadze, że w ramach procesu Forest Europe osiągnięto dobrowolny europejski konsensus w sprawie SFM; mając na uwadze, że obecny kontekst SFM charakteryzuje się brakiem pełnego uznawania i spójnego wdrażania,
- W. mając na uwadze, że w ramach projektu Forest Europe przeprowadzono szerokie przygotowania do negocjacji dotyczących wiążącego prawnie instrumentu i że na następnej konferencji w Oslo w czerwcu 2011 r. należy spodziewać się decyzji w tej sprawie,
- X. mając na uwadze, że rozporządzenia w sprawie zapobiegania pożarom lasów¹ i w sprawie programu Forest Focus² straciły moc, czego skutkiem jest doraźna sprawozdawczość i niewystarczające finansowanie,
- Y. mając na uwadze, że dobór genetyczny powinien zmierzać do celu, jakim jest poprawa zdolności adaptacyjnych ekosystemów leśnych,
- Z. mając na uwadze, że potrzeba więcej informacji na temat wpływu lasów na typ pogody w całej Europie,
- AA. mając na uwadze, że w wyżej wspomnianym sprawozdaniu Komisji pt. „EU policy options for the protection of European forests against harmful impacts” z 2009 r. wyodrębniono i przeanalizowano cztery opcje, a mianowicie kontynuowanie obecnego podejścia, otwartą metodę koordynacji, zwiększony nadzór i wprowadzenie ramowej dyrektywy leśnej,
1. z zadowoleniem przyjmuje zieloną księgę Komisji pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu”; uważa, że należy wzmocnić strategię leśną UE z myślą o poprawie zrównoważonej gospodarki i ochrony, zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności;

---

¹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2158/92 z dnia 23 lipca 1992 roku w sprawie ochrony lasów wspólnotowych przed pożarami; Dz.U. L 217 z 31.7.1992, s. 3.

² Rozporządzenie (WE) nr 2152/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. dotyczące monitorowania wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego we Wspólnocie (Forest Focus); Dz.U. L 324 z 11.12.2003, s. 1.

2. podkreśla jednak, że zgodnie z art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej UE może podejmować działania w tych dziedzinach, w których cele zamierzonego działania wyraźnie nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie;
3. z zadowoleniem przyjmuje pogląd Komisji, zgodnie z którym lasy powinny być postrzegane jako najważniejszy element przyczyniający się do zażegnania kryzysu klimatycznego; podkreśla, że zrównoważona gospodarka leśna (SFM) ma podstawowe znaczenie dla osiągnięcia przez UE jej celów klimatycznych, a także spełnia niezbędne funkcje ekosystemowe, jak różnorodność biologiczna, ochrona przez klęskami żywiołowymi i wychwytywanie CO₂ z atmosfery;
4. przypomina, że lasy składają się z biosfer obejmujących o wiele więcej niż tylko drzewa, a ich odporność w związku z tym zależy od różnorodności biologicznej nie tylko drzew, lecz również wszystkich organizmów leśnych, szczególnie żyjących w lesie dzikich zwierząt, a także, że lasy mają istotne znaczenie dla adaptacji społeczeństw europejskich do zmiany klimatu;
5. przypomina, że lasy stanowią główny pochłaniacz dwutlenku węgla i odgrywają zasadniczą rolę w walce ze zmianą klimatu; zaznacza, że dlatego kluczowe znaczenie ma wzmocnienie strategii Unii Europejskiej w zakresie walki ze zjawiskami, które powodują zniszczenia gruntów leśnych, takimi jak pożary i zanieczyszczenie powietrza;
6. jest przekonany, że równowaga ekologiczna jest warunkiem wstępnym dalszego pełnienia przez lasy UE funkcji gospodarczych i społecznych;
7. podkreśla rolę, jaką różnorodność biologiczna lasów odgrywa w adaptacji do zmiany klimatu, oraz potrzebę poszerzenia wiedzy z zakresu wskaźników różnorodności biologicznej lasów – w tym w szczególności z zakresu zdolności genetycznej lasów – z myślą o lepszej adaptacji;
8. wyraża uznanie dla Komisji za wyczerpującą analizę zagrożeń biotycznych i abiotycznych zawartą w jej zielonej księdze oraz zwraca uwagę na konieczność zbadania również innych czynników bezpośrednio związanych z wpływem zmiany klimatu na lasy, takich jak zjawisko defoliacji, które spowodowało, że na południu Europy powierzchnia koron drzew pozbawiona liści w ostatnim dwudziestolecu podwoiła się, czego bezpośrednią konsekwencją jest ograniczona zdolność i skuteczność zatrzymywania dwutlenku węgla oraz ograniczenie łagodzącego wpływu lasów w okresach suszy i fal upałów, w wyniku przedwczesnego opadania liści drzew;
9. uznaje istotny wkład na rzecz zrównoważonego leśnictwa ze strony istniejących globalnych systemów certyfikacji, takich jak rada ds. zrównoważonej gospodarki leśnej (Forest Stewardship Council, FSC) i program uznawania systemów certyfikacji lasów (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes, PEFC);

Strategia leśna UE i plan działań dotyczący gospodarki leśnej UE

10. podkreśla, że należy zaktualizować wyżej wspomnianą strategię leśną UE oraz plan działań dotyczący gospodarki leśnej UE, uwzględniając problematykę zmiany klimatu oraz szersze kwestie dotyczące ochrony lasów; przypomina, że jakkolwiek taki przegląd musi być poprzedzony kompleksową debatą na temat polityki leśnej

- z państwami członkowskimi i wszystkimi zainteresowanymi podmiotami, których dotyczy wdrażanie proponowanych środków;
11. z zadowoleniem przyjmuje powodzenie wysiłków UE zmierzających do osiągnięcia globalnej konkurencyjności europejskich sektorów opartych na leśnictwie;
  12. wzywa Komisję i państwa członkowskie do nasilenia działań na rzecz osiągnięcia celów FAP związanych ze środowiskiem i jakością życia, których realizacja jest obecnie opóźniona;
  13. wzywa Komisję do przeprowadzenia analizy strategii UE mających wpływ na lasy w UE, aby sprawdzić, czy strategie te są spójne i gwarantują ochronę lasów;
  14. wzywa Komisję do przeprowadzenia analizy finansowania obecnie dostępnego dla lasów i leśnictwa oraz do przesunięcia dostępnych funduszy, które mają negatywny wpływ na różnorodność biologiczną lasów, zgodnie z wyżej wspomnianymi konkluzjami Rady z marca 2010 r.;
  15. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby nasiliły wdrażanie działań określonych w komunikacie Komisji z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie innowacyjnego i zrównoważonego przemysłu związanego z leśnictwem w UE (COM(2008)113 wersja ostateczna), biorąc pod uwagę, że nadmierne regulacje mogą obniżyć konkurencyjność produktów drzewnych w stosunku do materiałów nieodnawialnych i energochłonnych;
  16. podkreśla, że środki służące ochronie lasów powinny odpowiadać transgranicznemu charakterowi zagrożeń biotycznych i abiotycznych stosownie do ich rodzaju, strefy bioklimatycznej i warunków regionalnych; ponadto podkreśla, że działania mające na celu wspieranie, koordynację i uzupełnianie inicjatyw politycznych przez państwa członkowskie i regiony powinny być podejmowane, gdy UE posiada wartość dodaną i zgodnie z nomenklaturą leśną opracowaną przez EEA;
  17. podkreśla, że ochrona lasów zależy od długoterminowego zobowiązania ze strony państw członkowskich, regionów, sektorów opartych na leśnictwie oraz zarówno publicznych, jak i prywatnych właścicieli lasów;
  18. uważa, że północne lasy borealne (tajga) i lasy śródziemnomorskie są bardzo ważne dla europejskiej różnorodności biologicznej, pochłaniają dwutlenek węgla z atmosfery i powinny zostać objęte większą ochroną;
  19. uważa, że długoterminowe planowanie zarządzania lasami powinno mieć charakter elastyczny, adaptacyjny i partycypacyjny, przy czym należy uwzględniać wszelkie możliwe scenariusze, umożliwić rozważenie wielu dróg przyszłego rozwoju oraz zapewnić realistyczną i wiarygodną podstawę do wspierania decyzji z zakresu zarządzania; ponadto uważa, że na poziomie UE powinno to przybrać formę stałego „forum ds. lasów”, w celu zapewnienia długofalowej ochrony lasów;

Zrównoważona gospodarka leśna (SFM)

20. z zadowoleniem przyjmuje sukces procesu Forest Europe w zakresie wzmocnienia SFM oraz osiągnięcie europejskiego konsensusu co do wytycznych, kryteriów i wskaźników dotyczących SFM; zauważa jednak, że obecny kontekst SFM charakteryzuje się brakiem spójnego wdrażania;

21. przypomina, że celem SFM jest połączenie aspektów leśnictwa związanych z produkcją i ochroną, przy zapewnieniu ciągłości gospodarczych, społecznych i środowiskowych funkcji lasów zgodnie z priorytetami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi; z niepokojem zauważa, że nasilająca się tendencja do rozpatrywania lasów wyłącznie z perspektywy gospodarczej, z pominięciem ich aspektów środowiskowych i społecznych, jest niespójna z zasadami SFM;
22. wzywa Komisję do przedstawienia wniosków mających na celu uzupełnienie wyżej wspomnianego rozporządzenia (UE) nr 995/2010 dotyczącego drewna w celu zadbania, aby wszystkie dostawy drewna lub produktów z drewna trafiające na europejski rynek pochodziły z lasów, w których prowadzona jest zrównoważona gospodarka;
23. zachęca państwa członkowskie i Komisję, by nadal zwalczały nielegalny wyrąb i handel uzyskanym w ten sposób drewnem, gdyż przez to przyczynią się do przeciwdziałania wylesianiu, niszczeniu lasów i zanikowi różnorodności biologicznej;
24. wzywa do wzmocnienia związku między krajowymi programami leśnymi a FAP przez stworzenie zorganizowanego systemu raportowania do Stałego Komitetu ds. Leśnictwa;
25. uważa, że SFM ma podstawowe znaczenie dla stałej zdolności lasów UE do spełniania funkcji ekonomicznych, ekologicznych i społecznych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do okazania poparcia dla procesu Forest Europe przez nadanie wdrażaniu SFM w UE obowiązkowego charakteru; uważa ponadto, że takie zobowiązanie pomogłoby w stosowaniu zasad zrównoważonego rozwoju w leśnictwie i służyłoby jako jak najlepsze wsparcie dla procesu Forest Europe oraz prawnie wiążących umów rozpatrywanych w ramach Forest Europe i Forum ONZ ds. Lasów;
26. opowiada się za pełnym wdrożeniem aktywnej SFM w kontekście długoterminowych krajowych programów leśnych obejmujących priorytety krajowe i regionalne, wymierne cele i kryteria oceny oraz uwzględniających zwiększone zagrożenia dla lasów wynikające ze zmiany klimatu;
27. podkreśla, że plany i programy operacyjne w zakresie rozwoju obszarów wiejskich nie powinny być uznawane za równoważne z krajowymi programami leśnymi; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zadbania, aby w krajowych programach leśnych uwzględniano konkluzje i zalecenia z badań dotyczących wpływu zmiany klimatu na zasoby wodne, ekosystemy i różnorodność biologiczną oraz aby strategie i programy rozwoju obszarów wiejskich były spójne z programami leśnymi, strategiami na rzecz różnorodności biologicznej i planami działań na rzecz odnawialnych źródeł energii;
28. zauważa, że różnorodność genetyczna, naturalna regeneracja oraz różnorodność struktury i składu gatunkowego wszystkich żyjących w lesie organizmów są elementami wspólnymi różnych wariantów adaptacji lasów, niezależnymi od strefy bioklimatycznej, od zrównoważonych systemów zarządzania czy od typu lasu; ponadto zauważa, że SFM gwarantuje ekonomiczną opłacalność lasów komercyjnych, jednak nie narzuca jej w przypadku tych lasów, których funkcją podstawową nie jest produkcja drewna;
29. uważa, że długoterminowa ochrona lasów jest zależna od tworzenia lub utrzymywania ekosystemów leśnych o bardzo zróżnicowanym składzie, wieku i strukturze drzewostanu;
30. wzywa Komisję do przedstawienia zaleceń w sprawie sposobów dostosowania krajowych systemów ochrony ludności, aby uporać się z wpływem zmiany klimatu na

las; apeluje do Komisji o podjęcie działań zmierzających w szczególności do rozszerzenia rezerwy taktycznej na rzecz gaszenia pożarów lasów UE pod względem zasobów i wydajności;

31. przestrzega przed nieograniczoną biznesową eksploatacją zasobów leśnych, prowadzącą bardzo często – zwłaszcza w przypadku lasów naturalnych – do ich nieodwracalnego zniszczenia;
32. uważa, że w kontekście walki ze zmianą klimatu uprawy leśne – ze względu na ich ważną rolę w pochłanianiu CO₂ – powinny być traktowane tak samo jak tradycyjne lasy nieproduktywne;

Propozycje ogólne

33. wzywa Komisję, aby opracowała białą księgę w sprawie ochrony lasów w UE, uwzględniając wyniki konsultacji społecznych dotyczących zielonej księgi, szeroko dostrzeganą potrzebę przygotowania się na zmianę klimatu, analizę wariantów politycznych oraz analizę wariantów adaptacji; uważa, że biała księga – poza potwierdzeniem wkładu lasów w gospodarkę poprzez leśne produkty drzewne i nie drzewne oraz usługi – powinna skupiać się na utrzymywaniu i powiększaniu lasów europejskich, gdyż pomagają one społeczeństwom europejskim w łagodzeniu zmiany klimatu i dostosowywaniu się do jej skutków; uważa ponadto, że należy zapewnić wyższy poziom ochrony siedlisk o wysokiej jakości i lasów ochronnych, spełniających funkcje związane z przeciwdziałaniem powodziom, osuwiskom ziemnym, pożarom, pustynnieniu, zanikowi różnorodności biologicznej i katastrofom wywołanym ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi; za niezbędne elementy wniosku Komisji uważa odpowiednie środki finansowe, wymianę wiedzy oraz wspieranie badań naukowych i informacji;
34. potwierdza swoje stanowisko w sprawie potrzeby podwyższonych poziomów finansowania unijnych środków ochrony lasów poprzez filar rozwoju obszarów wiejskich w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR); wskazuje, że nowe wyzwania wynikające ze zmiany klimatu jasno pokazują, że ochrona lasów wymaga większego finansowania i że potrzebne mogą być nowe formy pomocy;
35. apeluje do Komisji, aby starannie zbadała warianty opłat związanych z funkcjami ekosystemowymi, uznające ich wartość ekonomiczną oraz nagradzające ochronę różnorodności biologicznej i odtwarzanie ekosystemów leśnych, i przedstawiła Parlamentowi i Radzie sprawozdanie w tej sprawie; zwraca uwagę, że ważne jest, by środowisko biznesowe zdało sobie sprawę z korzyści płynących z wiarygodności i rozgłosu oraz z innych korzyści finansowych wynikających z jego zaangażowania w zachowanie różnorodności biologicznej i ochronę lasów;
36. apeluje do Komisji, aby przedstawiła wniosek ustawodawczy dotyczący zapobiegania pożarom lasów, obejmujący finansowanie planów zapobiegawczych i oceny ryzyka, europejski system informacji o pożarach lasów (EFFIS), wykrywanie pożarów, infrastrukturę, szkolenia i edukację oraz odbudowę zasobów leśnych po pożarach, w tym rozważenie zakazu budowy na terenach dotkniętych pożarem lasu przez kolejnych 30 lat;

37. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku ustawodawczego ustanawiającego zakaz budowy na terenach spustoszonych przez pożary, które zostały uznane za wzniecone umyślnie;
38. domaga się zlikwidowania przeszkód prawnych dotyczących zrównoważonej gospodarki;
39. zwraca uwagę na konieczność utworzenia odpowiednich ram finansowych umożliwiających lepszą walkę z pożarami lasów, a jednocześnie wzywa do większej elastyczności w kwestii uruchomienia Funduszu Solidarności;
40. apeluje do Komisji, aby przedstawiła wniosek ustawodawczy w sprawie informacji o lasach, uwzględniając zagrożenia klimatyczne oraz potrzebę gromadzenia i upowszechniania odpowiednich, zharmonizowanych i porównywalnych danych dotyczących zadrzewienia, różnorodności biologicznej, zagrożeń biotycznych i abiotycznych oraz użytkowania gruntów w kontekście UNFCCC, CBD i sprawozdawczości finansowej dotyczącej środowiska; ponadto wzywa Komisję do opracowania i śledzenia wskaźników dotyczących pełnionych przez lasy funkcji ochronnych, takich jak retencja glebowa i magazynowanie wody;
41. wzywa Komisję do wspierania badań z zakresu wpływu lasów na regionalne typy pogody w UE, aby gromadzić informacje niezbędne do celów strategii gospodarki leśnej, dotyczące zmian w wielkości, składzie i lokalizacji lasów oraz wpływu takich zmian;
42. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o opracowywanie i upowszechnianie najlepszych praktyk na podstawie zasad zrównoważonej gospodarki w celu zaspokojenia potrzeb właścicieli prywatnych i państwowych, a także społeczności lokalnych, aby zapewnić odporność na zmianę klimatu; ponadto zwraca uwagę na znaczenie wymiany najlepszych praktyk dotyczących sposobu, w jaki przedsiębiorstwa i gałęzie przemysłu mogą przyczynić się do osiągnięcia celów bioróżnorodności i poprawić refleksję nad cyklem życia produktów oraz powiązać ochronę bioróżnorodności z generowaniem dochodu; podkreśla, że potrzebne jest nasilenie polityki komunikacyjnej i informacyjnej, aby zapewnić zrównoważoną gospodarkę leśną, informować społeczeństwo i zachęcać do korzystania z drewna pozyskiwanego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
43. podkreśla potrzebę wzmocnienia działań koordynacyjnych i informacyjnych w zakresie ochrony lasów; uważa, że potrzebne są większe wysiłki w celu zapewnienia spójności wewnętrznych środków UE z zajmowanymi na arenie międzynarodowej stanowiskami dotyczącymi lasów (współpraca, rozwój, handel drewnem drzew tropikalnych itd.);
44. uważa, że lasy są częścią zbiorowego kulturowego i środowiskowego dziedzictwa ludzkości oraz że niepospolite drzewa powinny być chronione niezależnie od tego, czy rosną w lasach, czy poza nimi; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania odpowiednich strategii na rzecz ich ochrony, w tym do rozważenia utworzenia „centrów monitorowania dziedzictwa leśnego”; ponadto zachęca państwa członkowskie, aby – w kontekście swojej polityki krajowej – wspierały równy i publiczny dostęp do lasów i obszarów przyrodniczych, uznając, że prawo publicznego dostępu do lasów i obszarów przyrodniczych (*Allemansrätten*) obowiązujące w niektórych państwach członkowskich daje wiele korzyści pod względem równego

i demokratycznego dostępu do rekreacji, świadomości istnienia ekosystemów i dbania o dziedzictwo przyrodnicze;

45. domaga się – z myślą o realizacji celów strategii UE 2020 w zakresie krajowych planów działań dotyczących gospodarki leśnej – aby poszczególne państwa członkowskie lub regiony opracowały strategie na rzecz lasów, obejmujące ponowne zalesianie brzegów rzek, zbieranie wody deszczowej, działania rolnicze i wyniki badań w celu wybrania tradycyjnych odmian i gatunków roślin i drzew najlepiej przystosowanych do suszy;

Badania dotyczące lasów

46. zaznacza, że wprawdzie Europa dysponuje niezaprzeczalną wiedzą fachową w zakresie leśnictwa, która jest owocem praktyk w tej dziedzinie wynikających z długiej tradycji, jednak środki finansowe na badania nad wpływem zmiany klimatu na lasy powinny zostać zwiększone; jest zdania, że z uwagi na brak pewności naukowej dotyczącej ram czasowych i zasięgu zagrożeń dla lasów na różnych obszarach konieczne jest przeznaczenie środków finansowych na badania dotyczące klimatu stosownie do konkretnych potrzeb i rozwiązań możliwych do zastosowania w poszczególnych strefach bioklimatycznych, tak aby poprawić odpowiednią bazę wiedzy;
47. zwraca się do państw członkowskich o stworzenie wspólnych długoterminowych programów badawczych mających na celu zwiększenie zrozumienia skutków w sektorze leśnictwa i jego wrażliwości oraz wsparcie działań dostosowawczych w tym sektorze; wzywa Komisję do propagowania włączania projektów dotyczących pogłębiania wiedzy na temat ekosystemów leśnych i ich możliwości dostosowania się do skutków zmiany klimatu w wieloletnie ramy na rzecz badań i rozwoju technologicznego;
48. wzywa Komisję do opracowania planu działania na rzecz ochrony lasów w UE, aby zapobiec negatywnym skutkom rozprzestrzenienia się owadów i chorób w wyniku zmiany klimatu;
49. wzywa państwa członkowskie: do przyśpieszenia badań nad zmianą klimatu i jej skutkami dla lasów; do wspierania szerzenia wiedzy o znaczeniu lasów i wadze zrównoważonej gospodarki leśnej; do wspierania kształcenia i doskonalenia zawodowego osób zatrudnionych w leśnictwie ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy specjalistycznej potrzebnej w związku ze zmianą klimatu (wspieranie różnorodności, zapobieganie szkodom i ich usuwanie); do wspierania wymiany wiedzy i doświadczeń;
50. uważa, że potrzeba sprawnego przeprowadzenia badań nad rozpoznaniem „potencjału obronnego” ekosystemów leśnych, badań prognostycznych i dotyczących strategii łagodzenia skutków zmiany klimatu dla całego sektora leśno-drzewnego uzasadnia ich koordynowanie i finansowanie na poziomie UE;

Drugi filar WPR

51. wskazuje, że w dyskusjach na temat przyszłości WPR po 2013 roku należy uwzględnić fakt, że lasy spełniają podstawowe funkcje środowiskowe i przyczyniają się do realizacji społecznych i gospodarczych celów związanych z rozwojem obszarów wiejskich i gospodarkami krajowymi; w związku z tym wzywa państwa członkowskie

- i regiony, aby w pełni współpracowały z organami do spraw leśnictwa i ogółem obywateli przy przygotowywaniu programów rozwoju obszarów wiejskich w celu zapewnienia spójności polityki UE, biorąc pod uwagę, że leśnictwo może w niektórych przypadkach być niezależnym sektorem gospodarki wiejskiej;
52. przypomina, że lasy odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu społeczno-gospodarczych i środowiskowych dóbr publicznych przyczyniających się do dobrobytu społeczeństwa i do rozwoju, szczególnie na obszarach wiejskich; wzywa Komisję do opracowania podejścia politycznego, w którym rola ta byłaby doceniana, przy jednoczesnym poszanowaniu praw właścicieli;
  53. w tym kontekście z zadowoleniem zauważa, że w ostatnim komunikacie Komisji w sprawie reformy WPR¹ uznano istotne znaczenie rolników, którzy zarządzając ekosystemami leśnymi, chronią je przed zagrożeniami dla różnorodności biologicznej – takimi jak szkodniki – a przede wszystkim są filarem funkcjonowania terytoriów, ponieważ zachowanie ich źródła utrzymania stanowi najskuteczniejszą metodę zapobiegania wyludnieniu;
  54. utrzymuje, że producenci wiejscy, grupy producentów i organy publiczne powinny kwalifikować się do objęcia środkami z zakresu leśnictwa w ramach drugiego filaru WPR; uważa, że UE powinna nadal udzielać pomocy na rzecz zalesiania w ramach krajowych programów rozwoju obszarów wiejskich, jednocześnie upewniając się, że inicjatywy te nie zakłócają funkcjonowania rynku oraz że w ramach środków w zakresie zalesiania wykorzystywane są materiały lokalne, odporne na szkodniki i ogień oraz że środki te przyczyniają się do zachowania różnorodności biologicznej; ponadto zaznacza, że w działaniach na rzecz zalesiania należy priorytetowo traktować gatunki drzew, które znacznie poprawiają jakość gleby i różnorodność biologiczną, jednocześnie uwzględniając charakterystykę środowiska przyjmującego, gatunków rodzimych i potrzebę istnienia lasów mieszanych;
  55. zwraca uwagę, podobnie jak uczyniła to Rada w konkluzjach z dnia 11 czerwca 2010 r., na poważne problemy, które mogą spowodować, że zaniedbane lasy nie będą mogły wypełniać swoich funkcji;
  56. za niezbędne uważa zachęty i wsparcie na rzecz powoływania stowarzyszeń producentów i podmiotów do spraw gospodarki leśnej prowadzących SFM, szczególnie na obszarach charakteryzujących się małymi lasami, gdyż pomoże to w zrównoważeniu podaży wielu dóbr i usług potencjalnie dostarczanych przez lasy; uważa, że takie stowarzyszenia i organy wzmocniłyby pozycję przetargową producentów w łańcuchu dostaw drewna, pomagając w zapewnianiu i tworzeniu równych warunków, a jednocześnie przyczyniając się do rozwiązania problemów związanych z kryzysem gospodarczym, konkurencją międzynarodową, zmianą klimatu i zwalczaniem nielegalnego wyrębu;
  57. utrzymuje, że pomoc dla podmiotów publicznych i prywatnych działających na rzecz ochrony różnorodności biologicznej lasów pod względem gatunków, siedlisk i usług ekosystemowych musi zostać zwiększona i obejmować dobrowolne metody ochrony

---

¹ Komunikat Komisji z dnia 18 listopada 2010 r. pt. „WPR do 2020 r.: sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi” COM(2010)672 wersja ostateczna).

- i obszary łączące siedliska sieci NATURA 2000, gdyż różnorodność biologiczna ma podstawowe znaczenie dla utrzymania, rozwoju i dostosowania rolnictwa;
58. wzywa do zastąpienia systemu wynagradzania opartego na fakturach systemem opartym na kosztach standardowych lub związanych z obszarem;
  59. wzywa do opracowania normy uwzględniającej dobre praktyki z zakresu leśnictwa, która będzie stosowana jako punkt wyjścia do udzielania wsparcia w ramach wszystkich środków dotyczących leśnictwa;
  60. wzywa do obowiązkowego włączania środków z zakresu środowiska leśnego i sieci Natura 2000 w programy rozwoju obszarów wiejskich oraz do udzielania wsparcia dla sieci Natura 2000 w ramach płatności bezpośrednich w podziale na obszary;
  61. wzywa do uwzględnienia nowego środka w ramach WPR, jakim jest „ochrona in situ i ex situ leśnych zasobów genowych”;
  62. zdecydowanie odrzuca stosowanie praw własności intelektualnej do leśnych zasobów genetycznych;
  63. apeluje do Komisji i państw członkowskich o zagwarantowanie długoterminowych perspektyw projektów dotyczących leśnictwa i ochrony lasów w ramach wszystkich programów finansowych UE;

Ochrona ludności i zapobieganie pożarom

64. jest przekonany, że zapobieganie pożarom lasów jest o wiele skuteczniejsze niż ich gaszenie;
65. zwraca uwagę na pilną potrzebę wdrożenia niedawno przyjętych przez Parlament zaleceń¹ odnoszących się do zapobiegania klęskom żywiołowym i katastrofom wywołanym przez człowieka, a zwłaszcza do wspierania systemów zalesiania / ponownego zalesiania, w ramach których priorytetowo traktuje się gatunki lokalne i lasy mieszane, z myślą o różnorodności biologicznej i poprawie odporności na pożary, burze i choroby; zwraca też uwagę na dodatkowe trudności, jakich w związku z walką z pożarami doświadczają wyspy i regiony najbardziej oddalone; wzywa do specjalnego traktowania tych regionów przy pomocy dostępnych instrumentów finansowych, w tym Funduszu Solidarności;
66. uważa, że zapobieganie pożarom lasów przez planowanie i spójność krajobrazu, infrastrukturę i szkolenia powinno być głęboko osadzone w strategiach politycznych UE związanych z ochroną lasów, adaptacją i ochroną ludności;
67. zaznacza, że na obszarach suchych i na terenach zagrożonych pustynnieniem należy w większym stopniu prowadzić zalesianie gatunkami produktywnymi, co przyniesie korzyści mieszkańcom i przyczyni się do ich udziału w zadaniach dotyczących ochrony lasów i walki z ogniem;

---

¹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 września 2010 r. w sprawie komunikatu Komisji pt. „Wspólnotowe podejście do zapobiegania klęskom żywiołowym oraz katastrofom spowodowanym przez człowieka” (P7_TA-PROV(2010)0326).

68. podkreśla, że obszary leśne mają niekwestionowane znaczenie dla bezpieczeństwa publicznego, zabezpieczając siedliska ludzkie przed negatywnymi skutkami zjawisk naturalnych;

Sprawozdawczość i księgowość w odniesieniu do emisji

69. uważa, że system handlu uprawnieniami do emisji (ETS) w obecnej formie jest niespójny ze sprawozdawczością finansową dotyczącą użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF), przede wszystkim w wyniku rozbieżności między okresami rocznymi obowiązującymi w przypadku wymogów zgodności dla instalacji przemysłowych w ramach ETS a dłuższymi okresami koniecznymi w przypadku obserwacji zachodzących w gruncie zmian ilości pierwiastka węgla; dlatego nie należy tworzyć połączeń między tymi systemami; w związku z tym wzywa Komisję, aby ponownie rozważyła, w jaki sposób najlepiej zapewnić finansowanie ograniczenia emisji dwutlenku węgla wynikającej z działań w zakresie LULUCF;
70. uznaje wyzwania związane z jakimkolwiek rozważanym sposobem włączenia LULUCF w cele państw członkowskich określone na mocy decyzji dotyczącej wspólnego wysiłku redukcyjnego; wyraża zaniepokojenie w szczególności tym, że różnice w precyzji obliczeń i znaczne zróżnicowanie przyrodnicze mogłyby zmniejszyć skuteczność systemu zgodności obowiązującego na mocy tej decyzji; wzywa w związku z tym do określenia odrębnych celów dla sektora LULUCF;
71. zobowiązuje się do realizacji celu dotyczącego energii odnawialnej oraz celu dotyczącego zmiany klimatu, zakładającego obniżenie temperatury o 2°C, w ramach strategii UE 2020; wyraża jednak zaniepokojenie, że krótkie okresy stosowane w obecnej metodologii obliczania emisji gazów cieplarnianych i związane z tym założenie zerowego bilansu dwutlenku węgla w przypadku biomasy drzewnej mogą przeszkodzić w realizacji tych celów; wzywa Komisję, aby skonsultowała się z IPCC i wprowadziła nową metodologię obliczania emisji gazów cieplarnianych, przewidującą kontrolę w odniesieniu do dłuższych okresów oraz emisji biomasy w związku z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i gospodarką leśną, łącznie z oceną przepływu dwutlenku węgla na poziomie krajowym i z uwzględnieniem poszczególnych etapów uprawy leśnej (sadzenie, przerzedzanie i wycinka);
72. stwierdza, że obecne kryteria dotyczące biopaliw opracowane przez Komisję nie są odpowiednie w przypadku biomasy drzewnej, i wzywa do opracowania nowych prawnie wiążących kryteriów zrównoważonej gospodarki w odniesieniu do biomasy, której wykorzystanie do celów energetycznych jest propagowane; stwierdza, że Komisja powinna skorzystać z prac i wyników Forest Europe, tak aby opracować kryteria uwzględniające potencjalne ryzyko zakłóceń na rynku energii odnawialnej, nie opierać się na założeniu zerowego bilansu dwutlenku węgla, zając się emisją pośrednią i nie utrudniać realizacji celów strategii UE 2020 w zakresie energii odnawialnej i różnorodności biologicznej; zauważa, że szczegółowe wdrożenie kryteriów należy pozostawić na szczeblu lokalnym, dla uwzględnienia konkretnych warunków miejscowych;
73. wzywa, aby stosowano definicje lasów opierające się na ekologicznej klasyfikacji lasów, takiej jak zaproponowana przez EEA w 2007 r., tak aby można było odróżniać stare lasy pochłaniające duże ilości dwutlenku węgla od intensywnie uprawianych

monokultur oraz innych typów lasów, w tym zarośli śródziemnomorskich, w zależności od biomu i etapu sukcesji;

74. podkreśla znaczenie ochrony różnorodności lasów w UE na wszystkich etapach sukcesji w celu zapewnienia różnorodności biologicznej lasów i w lasach, ponieważ każdy etap sukcesji tworzy warunki dla kolejnego etapu, a bez wspólnej ochrony poszczególnych etapów sukcesja na kolejne etapy będzie w znacznym stopniu zagrożona;

Wymiar zewnętrzny

75. wzywa Komisję i państwa członkowskie do prowadzenia na szczeblu międzynarodowym działań mających na celu opracowanie w ramach NZ nowej definicji lasów, która będzie precyzowała definicje lasów naturalnych na podstawie biomów i rozróżniała między lasami naturalnymi a lasami zdominowanymi przez monokultury drzew i gatunki nierodzące; w związku z tym zauważa, że – zważywszy, iż UE jest największym dawcą pomocy publicznej dla krajów rozwijających się (w 2003 r. sektor leśnictwa otrzymał ponad 600 mln EU) – definicja ta znacznie poprawiłaby spójność polityki oraz stosunek wyników do wydatków; z żalem zauważa, że w zielonej księdze nie odnotowano postępów w zakresie potrzeby koordynacji działań UE prowadzonych w Unii i poza nią oraz potrzeby wypracowania globalnej prawnie wiążącej umowy w ramach Forum ONZ ds. lasów;
76. zwraca uwagę na znaczenie ogólnoświatowej współpracy – zarówno administracyjnej, jak i naukowej – w zakresie standaryzacji, najlepszych praktyk oraz transferu technologii i wiedzy specjalistycznej, zwłaszcza w kontekście systemu ograniczania wylesiania i degradacji lasów (REDD); wskazuje również, że sprawiedliwego podziału korzyści płynących z systemu REDD nie da się osiągnąć bez aktywnej współpracy i wymiany najlepszych praktyk; podkreśla znaczenie programu globalnego monitoringu środowiska i bezpieczeństwa (GMES) w sporządzaniu map, nadzorze i ewidencji obszarów leśnych na szczeblu europejskim i międzynarodowym oraz rolę zebranych w ten sposób informacji w prowadzonych przez ONZ negocjacjach w sprawie zmiany klimatu;

0

0 0

77. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.

UZASADNIENIE

Lasy w UE: stan i zarządzanie

Lasy i inne grunty zalesione UE pokrywają ponad 42% powierzchni UE¹.

Lasy są **źródłem utrzymania** dla milionów robotników i przedsiębiorców oraz dla 16 milionów właścicieli lasów. Branże przemysłu oparte na leśnictwie oferują ponad 2 mln miejsc pracy, głównie w MŚP, i wykazują obrót w wysokości 300 mld EUR. W sektorze gospodarki leśnej pracuje 350 000 ludzi². Ponadto 40% lasów UE stanowi własność państwową.

Stosunek ścinki do przyrostu w UE jest stabilny i wynosi około 60%³. Przewiduje się, że stosunek ten wzrośnie w wielu krajach do ponad 100%, co spowoduje uszczuplenie drzewostanu po roku 2020⁴.

Europejskie lasy można podzielić według pięciu stref bioklimatycznych na: lasy borealne, lasy strefy umiarkowanej oceanicznej, lasy strefy umiarkowanej kontynentalnej, lasy śródziemnomorskie i lasy górskie⁵, zgodnie z typologią lasów opracowaną przez Europejską Agencję Środowiska jako punkt odniesienia dla decyzji politycznych⁶.

Zarządzanie lasami i leśnictwem europejskim odbywa się według różnorodnych modeli regionalnych i krajowych, wśród których można wyróżnić modele ukierunkowane na produktywność i modele ukierunkowane na ochronę⁷. Lasy są źródłem zasobów, a także pełnią funkcje ekosystemowe.

Zagrożenia dla lasów

Zagrożenia związane z klimatem można podzielić ogólnie na abiotyczne (huragany, wichury powalające drzewa, susze, wzrost ryzyka pożarów) i biotyczne (szkodniki, choroby wywoływane przez grzyby). Ich skutki wzajemnie się wzmacniają, np. w przypadku szkodników: wyższe temperatury prowadzą do dłuższych cykli reprodukcyjnych szeregu gatunków patogennych.

Brak opadów w lecie negatywnie wpływa na **produktywność lasów** we wszystkich strefach poza borealną. Spodziewane jest zmniejszenie obszaru i produktywności lasów iglastych w całej Europie kontynentalnej. Przewiduje się, że świerk nie będzie nadawał się do uprawy na mniejszych wysokościach, a buk wyginie w strefie śródziemnomorskiej. W strefie górskiej **susze** ujemnie wpływają na wzrost i witalność wszystkich głównych gatunków drzew.

---

1 ONZ-EKG/FAO, 2000, „Forest Resources of Europe, CIS, North America, Australia, Japan and New Zealand”

2 Zielona księga pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu” i dokument roboczy służb Komisji COM(2010)66 wersja ostateczna / SEC(2010)163

3 Sprawozdanie EEA nr 4/2009 – „Progress towards the European 2010 biodiversity target”

4 ONZ EKG/FAO, 2006 – „Outlook for the development of European forest resources”; studium przygotowane do celów European Forest Sector Outlook Study

5 Sprawozdanie dla DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej pt. „Impacts of Climate Change on European Forests and options for Adaptation” (AGRI-2007-G4-06)

6 Sprawozdanie techniczne EEA nr 9/2006 pt. „European forest types Categories and types for sustainable forest management reporting and policy”

7 Sprawozdanie z 2009 r. dla DG ds. Środowiska Komisji Europejskiej pt. „EU policy options for the protection of European forests against harmful impacts” (ENV.B.1/ETU/2008/0049),

Wytwarzanie produktów leśnych innych niż drewno, np. grzybów, korka i ziół, radykalnie spadnie w całej Europie.

Co do lasów borealnych – nieznane pozostają skutki oczekiwanych **masowych pojawów szkodników** w związku z ich ekspansją na północ. Poza tym **łagodniejsze zimy** i podatność na **zniszczenia w wyniku wichur** prowadzą do **ograniczenia możliwości wyrębu**. Przewiduje się, że w tej właśnie strefie do 2100 r. powierzchnia lasów brzoźowych zmniejszy się do 1/10 powierzchni obecnej^{1, 2}.

Zagrożenie pożarami wzrasta w całej Europie kontynentalnej, a szczególnie w strefie śródziemnomorskiej, czemu towarzyszą nieprzewidywalne plagi szkodników dotykające wszystkie gatunki drzew. Przewiduje się, że w strefie tej buk praktycznie wyginie.

Plagami szkodników dotknięte zostaną wszystkie lasy iglaste.

Fragmentaryzacja lasów, która powoduje zwiększenie interakcji obszarów dzikiej przyrody z obszarami wiejskimi i miejskimi, stanowi poważne zagrożenie dla lasów kontynentalnych.

Wszystko to skutkuje wymieraniem lasów i zmianami składu gatunkowego.

Niewiele badań poświęcono zagrożeniom dotyczącym większych grup obywateli wynikającym z zaniku funkcji ochronnych lasów. Przewiduje się, że w strefie górskiej zmniejszona zdolność do łagodzenia spływu w okresach największego natężenia będzie oddziaływać na różne funkcje ochronne (szczególnie związane z powodziami i jakością wody). W strefie śródziemnomorskiej pożary połączone z powodziami prowadzą do erozji z powodu ograniczonej regeneracji roślin, co skutkuje nasilaniem się pustynnienia.

Zapotrzebowanie na biomasę drzewną w sektorze energetycznym zaczyna zagrażać lasom i tradycyjnym sektorom przemysłu opartym na leśnictwie. Założenie, że biomasę drzewną cechuje zerowy bilans emisji dwutlenku węgla³, nie uwzględnia dłuższych okresów potrzebnych do ponownego wchłonięcia „długu węglowego”, które zależą od produktywności drzew oraz od wcześniejszego wykorzystania gruntów i gospodarowania nimi⁴. Zagrożenie to wiąże się z podobnymi niedociągnięciami w przepisach UNFCCC/LULUCF.

Perspektywa UE

Wspólne strategie dotyczące lasów obejmują WPR (8 mld EUR w 2. filarze), politykę ochrony środowiska (zwłaszcza w zakresie różnorodności biologicznej i wody), politykę energetyczną, przemysłową, handlową, badawczą i politykę spójności, w tym politykę regionalną i fundusz solidarności – często wykazujące brak spójności pod względem ochrony lasów.

Rada i PE wyraziły zobowiązanie na rzecz ochrony lasów w rozporządzeniach dotyczących zapobiegania pożarom (2158/1992), monitorowania (2152/2003) oraz obowiązków podmiotów wprowadzających do obrotu drewno (995/2010), na podstawie art. 175 TUE,

-
- 1 Virtanen, T., Neuvonen, S. & Nikula, A. (1998). „Modelling topoclimatic patterns of egg mortality of *Epirrita autumnata* (Lep: Geometridae) with Geographical Information System: predictions in current climate and scenarios with warmer climate”. *J. appl. Ecol.* 35, 311–322
  - 2 Virtanen, T. & Neuvonen, S. (1999). „Performance of Moth Larvae on Birch in Relation to Altitude, Climate, Host Quality and Parasitoids” *Oecologia* tom 120, nr 1, s. 92-101
  - 3 Dyrektywa w sprawie energii ze źródeł odnawialnych 2009/28/WE
  - 4 Bird N., Pena N. i Zanchi J. (2010) „The upfront carbon debt of bioenergy”, Joanneum Research Institute, Graz.

obecnie art.192 TFUE¹. Na ochronę lasów należy też spojrzeć w kontekście zapobiegania katastrofom naturalnym i spowodowanym przez człowieka² oraz w kontekście strategii adaptacyjnej^{3, 4}.

Strategia leśna UE z 1998 r.⁵ doprowadziła do powstania w 2006 r. niewiążącego planu działań UE dotyczącego gospodarki leśnej (FAP)⁶, mającego na celu:

1. poprawę długotrwałej konkurencyjności;
2. poprawę stanu środowiska/ ochronę środowiska;
3. przyczynianie się do poprawy jakości życia;
4. wspieranie koordynacji i komunikacji.

Przeprowadzona przez Komisję śródkresowa ocena FAP wykazała, że poczyniono istotne postępy w działaniach dotyczących celu 1, jednak wszystkie inne działania zostały słabo wdrożone⁷. Odnotowano poważne niedociągnięcia w zakresie poprawy ochrony oraz zachowania różnorodności biologicznej: stan ochrony 66% siedlisk leśnych oceniono jako „niewłaściwy zły/niewystarczający”⁸. Niewiele działań podjęto w odniesieniu do edukacji i informacji, funkcji ochronnych oraz lasów miejskich i podmiejskich.

Jest to sprzeczne z priorytetami obywateli europejskich. Zgodnie z badaniem Komisji dotyczącym postrzegania lasów pielęgnowanie i ochrona (44%) są uznawane za zdecydowanie najważniejszą kwestię w polityce leśnej, przed zdrowiem i zanieczyszczeniem lasów (15,4%), zmianą klimatu (12,5%) i wykorzystaniem w gospodarce (8%)⁹.

Postęp w zakresie działań koordynacyjnych i komunikacyjnych związanych z FAP jest powolny ze względu na niewystarczające zgłaszanie krajowych programów leśnych Stałemu Komitetowi ds. Leśnictwa

Wszystkie państwa członkowskie UE uczestniczą w **procesie Forest Europe**, w ramach którego w ciągu ostatnich 20 lat opracowano wspólne podejścia dotyczące zrównoważonej gospodarki leśnej (SFM).

Dzięki dalszemu rozwijaniu wyników tych prac aktywna i zapobiegawcza SFM, umożliwiająca realizację priorytetów krajowych i regionalnych, może stać się na poziomie UE obowiązkowa. Z uwagi na zaawansowany stan prac naukowych w ramach Forest Europe koszty i obciążenia administracyjne związane ze stosowaniem SFM byłyby minimalne.

Co do strategii dotyczących biomasy – „działanie w skali całej UE może zapewnić osiągnięcie wspólnej ochrony środowiska przy jednoczesnym uniknięciu zakłóceń na rynku

1 Zob. też orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach 164/97 i 165/97

2 Wspólnotowe podejście do zapobiegania klęskom żywiołowym oraz katastrofom spowodowanym przez człowieka COM(2009) 82 wersja ostateczna

3 Biała księga pt. „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania” COM(2009) 147

4 Rezolucja PE z dnia 6 maja 2010 r. w sprawie białej księgi Komisji pt. „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania” (P7_TA-PROV(2010)0154)

5 Rezolucja Rady w sprawie strategii leśnej UE (Dz.U. C 56/1 z dnia 26 lutego 1999 r.)

6 COM(2006) 302 wersja ostateczna

7 Śródkresowa ocena realizacji planu działań UE dotyczącego gospodarki leśnej na lata 2006-2011 przeprowadzona przez zewnętrzny zespół oceniający (umowa o wykonanie usługi nr 30-CE-0227729/00-59)

8 „Sprawozdanie zbiorcze na temat stanu ochrony typów siedlisk i gatunków wymagane na mocy art. 17 dyrektywy siedliskowej” (COM (2009)358 wersja ostateczna)

9 „Shaping forest communication in the European Union: public perceptions of forests and forestry” (przetarg nr AGRI-2008-EVAL-10 // umowa ramowa nr 30-CE-0101908/00-50)

wewnętrzny”¹ .

Sprawozdawca uważa, że działanie to powinno mieć formę prawnie wiążących kryteriów zrównoważonego rozwoju, określonych w oparciu o rewizję założenia zerowego bilansu emisji dwutlenku węgla oraz rzetelną z naukowego punktu widzenia metodologię obliczania emisji gazów cieplarnianych, uwzględniającą wieloletni charakter biomasy drzewnej oraz zmiany emisji związane z użytkowaniem gruntów i gospodarką leśną. Należy też opracować wskaźniki ILUC dla wszystkich rodzajów biomasy.

W świetle powyższego włączenie sektora LULUCF do ETS UE – pierwotnie zaprojektowanego z myślą o rocznej emisji z instalacji przemysłowych – budzi wątpliwości ze względu na problemy związane z wzajemną spójnością.

Na poziomie międzynarodowym UE powinna dążyć do opracowania zróżnicowanych definicji lasów na podstawie biomu, uwzględniających różnorodność biologiczną, glebę i aspekty społeczne oraz koncentrujących się na ochronie starych drzewostanów pochłaniających duże ilości dwutlenku węgla. Ma to kluczowe znaczenie dla zagwarantowania, że środki finansowe na rzecz różnorodności biologicznej i REDD+ nie zostaną przeznaczone na projekty o wątpliwej wartości.

Informacje o lasach: podstawa procesu decyzyjnego

Informacje dotyczące lasów są niewystarczające ze względu na brak środków finansowych oraz obowiązków sprawozdawczych, jakie przewidywało wygasłe rozporządzenie nr 2152/2003. Rozporządzenie to należy ponownie wprowadzić, uwzględniając potrzeby informacyjne związane z zagrożeniami klimatycznymi, lecz także zwiększone zapotrzebowanie na informacje do celów CBD i UNFCCC, aby dokładnie zobrazować różnorodność biologiczną lasów oraz zmiany ilości pierwiastka węgla. Gromadzenie informacji na poziomie UE powinno opierać się na wzajemnie spójnych mechanizmach, zharmonizowanych definicjach i porównywalnych danych pochodzących z krajowych inwentaryzacji lasów i z innych odpowiednich źródeł.

Informacje o lasach są również istotne dla sprawozdawczości finansowej dotyczącej środowiska, dla inicjatywy „Wyjść poza PKB” oraz dla zapewnienia funkcjonowania opłat za funkcje ekosystemowe.

Wzmocnienie zdolności adaptacyjnej dzięki SFM

Powszechnie stosuje się rozróżnienie między *zdolnością naturalną (ekosystemową)*, zależną od genetycznej różnorodności lasów, w tym od biologicznej różnorodności gleby, a *zdolnością społeczno-gospodarczą* sektora leśnictwa pod względem wiedzy specjalistycznej i intensywności kapitału.

Sprawozdawca uznaje wagę **zdolności adaptacyjnej leśnictwa UE**, zauważając jednak, że ostatecznie zależy ona od zdolności naturalnej lasów: reakcje ex post na różne zagrożenia mogą okazać się możliwe, ale niewykonalne ze względów ekonomicznych, tak dla

---

¹ SEC(2010) 65 – dokument roboczy służb Komisji – streszczenie oceny wpływu – dokument towarzyszący sprawozdaniu Komisji dotyczącemu wymagań w odniesieniu do zrównoważonego zastosowania biomasy stałej i gazowej do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia
COM(2010) 11 wersja ostateczna

podmiotów publicznych, jak i prywatnych.

SFM koncentrująca się na długoterminowej produkcji drewna jest prowadzona w niektórych – lecz absolutnie nie we wszystkich – państwach członkowskich UE. Aktywna lub zapobiegawcza **SFM zapewnia ramy** umożliwiające przestrzeganie priorytetów krajowych i regionalnych.

Wspólnymi elementami wariantów adaptacji aktywnej są naturalna regeneracja, różnorodność genetyczna oraz zwiększona różnorodność struktur i składu gatunkowego – środki te mają zwiększać odporność lasów bez względu na typ lasu i linię zarządzania¹.

Do środków dodatkowych należą technologie pozyskiwania i transportu w strefie borealnej oraz zarządzanie zakumulowanym materiałem opałowym w strefie śródziemnomorskiej.

Sprawozdawca jest zdania, że podniesienie odporności wszystkich ekosystemów to najbardziej racjonalna pod względem kosztów reakcja na zmianę klimatu, obejmująca zarówno łagodzenie, jak i dostosowanie^{2,3,4,5,6}, oraz że poszerzenie **odpowiedniej bazy wiedzy** wszystkich zainteresowanych podmiotów jest podstawowym warunkiem koniecznym zarządzania. Wszystkie zainteresowane strony muszą niezwłocznie podjąć **współpracę**, uwzględniając wszystkie wyobrażalne scenariusze, w celu zapewnienia spójności z myślą o potrzebach adaptacyjnych wszystkich społeczeństw europejskich.

Dalszy wkład UE w ochronę lasów

Z definicji zmiana klimatu sprawia, że strategie polityczne poszczególnych państw członkowskich nie wystarczają, by chronić lasy.

Kluczowe znaczenie ma wzajemna zgodność: wszystkie unijne programy finansowania, bez względu na konkretny instrument, muszą być niezależne od klimatu, a także uwzględniać różnorodność biologiczną^{7,8}, aspekty związane z wodą oraz potrzebę istnienia obszarów dzikiej przyrody⁹.

Sprawozdawca popiera **obowiązkowy charakter krajowych programów leśnych** jako sposób na zapewnienia spójności i dalsze rozwijanie **osiągnięć procesu Forest Europe w zakresie SFM**. Krajowe programy leśne powinny być prowadzone w okresach co najmniej 5-letnich w oparciu o szczegółowe i mierzalne kryteria oceny ex ante i ex post oraz integrację adaptacyjnej i zapobiegawczej gospodarki leśnej. Komisja powinna wydać wytyczne dotyczące krajowych programów leśnych z myślą o ich ujęciu w szersze ramy adaptacji lasów.

---

1 Sprawozdanie dla DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej pt. „Impacts of Climate Change on European Forests and Options for Adaptation” (AGRI-2007-G4-06)

2 UNEP (2009) „The Natural Fix? The role of ecosystems in climate mitigation”

3 Bank Światowy (2009) „Convenient Solutions to an Inconvenient Truth: Ecosystem based Approaches to Climate Change”

4 „Towards a Strategy on Climate Change, Ecosystem Services and Biodiversity” – dokument do dyskusji przygotowany przez powołaną ad hoc roboczą grupę ekspertów do spraw różnorodności biologicznej, 2009

5 TEEB (2009) „The Economics of Ecosystems and Biodiversity: Climate Issues Update”, wrzesień 2009

6 Szwedzka Krajowa Rada Naukowa ds. Różnorodności Biologicznej – „Biodiversity, Ecosystem Services and Resilience - Governance for a Future with Global Changes”, 2009

7 Europejski Trybunał Obrachunkowy, sprawozdanie nr 9/2004 dotyczące działania w zakresie leśnictwa w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich (wraz z odpowiedziami Komisji)

8 Rezolucja PE z dnia 21 września 2010 r. w sprawie wdrożenia przepisów UE mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej (P7_TA(2010)0325)

9 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 3 lutego 2009 r. w sprawie dzikiej przyrody w Europie P6_TA(2009)0034

Z uwagi na skalę zagrożeń oraz całkowitą powierzchnię lasów w UE należy zwiększyć finansowanie w ramach 2. filara WPR, z zastrzeżeniem istnienia krajowych programów leśnych i operacyjnych planów zarządzania, zawierających unijną strategię różnorodności biologicznej i długookresowe ramy dla projektów dotyczących leśnictwa w ramach SFM. Należy rozszerzyć kryteria kwalifikacyjne, tak aby objąć podmioty publiczne i grupy producentów, przechodząc na system wynagradzania na podstawie obszaru oraz uwzględniając środki ochrony in situ i ex situ.

Aktywna SFM powinna zdecydowanie znaleźć się w głównym nurcie polityki i być traktowana priorytetowo w **badaniach i praktyce**, należy też w jej ramach uwzględnić publiczną własność 40% lasów w UE. **Ochrona gatunków i metody stosowane w szkółkach** powinny zostać poszerzone tak, aby objęły gatunki mikroorganizmów i grzybów. Należy aktywnie wspierać badania nad mikoryzą prowadzone in situ.

Oplaty za funkcje ekosystemowe (PES) należy sformalizować z myślą o kolejnych perspektywach finansowych, bazując na sukcesie projektów dotyczących lasów i wody¹.

Strategie polityczne dotyczące **obrony cywilnej** powinny również służyć wzmocnieniu funkcji ochronnych lasów, w tym przez zwiększenie zalesienia w celu zapobiegania powodziom, pożarom i erozji

Należy niezwłocznie przywrócić **rozporządzenie w sprawie zapobiegania pożarom**, wykraczające poza obecne przepisy związane z rozwojem obszarów wiejskich, skupiając się na gospodarce krajobrazowej i stopniowym wprowadzaniu dobrze znoszących ogień gatunków lokalnych takich jak *Quercus Spp.*

Przy tworzeniu adaptacyjnego funduszu UE należy zwrócić szczególną uwagę na adaptację i odporność lasów.

Dyrektywa 105/1995, która w połączeniu z opartym na fakturach systemem WPR może faworyzować produktywność kosztem adaptacji, powinna zostać poddana przeglądowi w celu złagodzenia przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu gatunków lokalnych. Ochrona in situ leśnych zasobów genetycznych jest podstawą wspólnego przedsięwzięcia, które umożliwi rozkwit społecznościom i sektorom przemysłu zależnym od lasów.

---

¹ Regionalne Biuro IUCN na Europę, Centrum Prawa Środowiskowego IUCN, Europejska Konfederacja na rzecz Właścicieli Lasów – studium na podstawie sprawozdania końcowego dotyczące gospodarczej wartości wód podziemnych i różnorodności biologicznej w lasach europejskich, 2009

8.12.2010

OPINIA KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI (*)

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie zielonej księgi Komisji pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu (2010/2106 (INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Rareș-Lucian Niculescu

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje – art. 50 Regulaminu

WSKAZÓWKI

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z zadowoleniem przyjmuje zieloną księgę Komisji pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu”; podkreśla ścisłe powiązanie leśnictwa i rolnictwa, które w istotnym stopniu są dotknięte tym zjawiskiem; uważa, że należy wzmocnić strategię UE dotyczącą lasów, przy czym celem powinno być polepszenie gospodarki leśnej i ochrony lasów, że należy nakierować tę strategię zarówno na ochronę lasów, jak i zrównoważone wykorzystanie zasobów drzewnych, gdyż lasy stwarzają rozwiązania dla zmian klimatu i stawiają nowe wyzwania, oraz że celem takiej nowej strategii powinno być osiągnięcie wysokiego poziomu odporności;
2. wskazuje, że polityka leśna powinna zgodnie z zasadą pomocniczości pozostać nadal w pierwszej kolejności sprawą państw członkowskich, przy zapewnieniu dodatkowej pomocy ze strony Unii Europejskiej; wskazuje na konieczność podjęcia środków w tym zakresie na odpowiednim poziomie lokalnym, regionalnym, na poziomie państw członkowskich lub UE; podkreśla, że takie ramy strategiczne przyczynią się do koordynacji środków krajowych i wspólnotowych oraz poprawią wizerunek Unii Europejskiej w międzynarodowych negocjacjach dotyczących walki ze zmianami klimatu;
3. uważa, że Unia Europejska powinna działać, wspierając, koordynując i uzupełniając

działania państw członkowskich w dziedzinie polityki leśnej, przy uwzględnieniu odmiennych warunków regionalnych, przy czym celem tej polityki musi być zapewnienie zrównoważonego rozwoju sektora leśnego, przyczynienie się do poprawy jakości poziomu życia obywateli europejskich i rozwoju obszarów wiejskich, dzięki spójnym ramom wszystkich dóbr i usług, jakich dostarczają lasy w dziedzinie gospodarczej, społecznej, kulturowej i środowiskowej;

4. zwraca uwagę, że zmiana klimatu przyniesie różne skutki w zależności od rodzaju lasów europejskich; strategie dostosowania i ograniczania muszą być więc określane na poziomie regionalnym lub lokalnym, lecz w sytuacjach, w których Wspólnota posiada wyraźną wartość dodaną, działania mogłyby być koordynowane i monitorowane na poziomie unijnym; uważa, że w strategiach tych należy uwzględniać różne warunki regionalne leśnictwa, a w szczególności brać pod uwagę różne możliwości i zagrożenia dla siedlisk leśnych w północnej i południowej Europie;
5. zauważa, że europejskie lasy stanowią 45% powierzchni Unii Europejskiej, że lasy wraz z podstawowymi sektorami związanymi z leśnictwem zapewniają ok. 2,5 mln miejsc pracy i 300 mld euro obrotów, że lasy nie tylko mają kluczowe znaczenie dla środowiska naturalnego, ale także przyczyniają się do osiągnięcia celów społecznych i gospodarczych, np. dostarczając drewna, poprawiając ogólne warunki życia oraz chroniąc rozwijające się uprawy i obszary wiejskie, oraz że lasy są istotnym źródłem finansowania nie tylko społeczności wiejskich, ale również gospodarek narodowych dzięki zrównoważonemu pozyskiwaniu drewna i takiej działalności związanej z wykorzystaniem zasobów leśnych, łowiectwem, turystyką i zbieraniem jagód, a także zauważa, że lasy w dużym stopniu przyczyniają się do zapobiegania pożarom lasów, a także suszy, pustynnieniu oraz erozji gleby;
6. uważa, że wykorzystanie lasów wiąże się ściśle z rolnictwem, ponieważ w Europie większość właścicieli lasów jest również właścicielami gospodarstw rolnych; uznaje jednak, że leśnictwo jest samodzielnym sektorem gospodarki na obszarach wiejskich, szczególnie na tych które są niedostępne dla rolnictwa, są szczególnie cenne dla ochrony przyrody i dla wypoczynku;
7. podkreśla, że ponieważ przepisy dotyczące sektora leśnego mają wpływ na miliony drobnych właścicieli lasów, polityka leśna powinna zawsze zachować równowagę między poszanowaniem praw właścicieli a wymogiem wytwarzania dóbr publicznych;
8. uważa, że rolnictwo i leśnictwo mogą funkcjonować w sposób zintegrowany, że aspekty produkcji są kluczowe, lecz nie powinny być sprzeczne z ochroną lasów ani ze znacznymi korzyściami przez nie oferowanymi oraz że należy zachować właściwą równowagę i zapewnić synergii między tymi dwoma sektorami, np. przyznając skuteczniej dostępne środki; podkreśla, że ochrona lasów służy wielu celom prowadzonej polityki; zauważa, że większość europejskich środków dotyczących leśnictwa finansuje się obecnie z drugiego filaru WPR oraz że w związku z tym fundusze unijne na rolnictwo należy utrzymywać przynajmniej na tym samym poziomie, a jednocześnie konieczne jest również opracowywanie innych instrumentów w tej dziedzinie;
9. zauważa, że lasy stanowią główny pochłaniacz dwutlenku węgla, przez co odgrywają kluczową rolę w walce ze zmianami klimatu; uważa zatem, że dla Unii Europejskiej

żywotne znaczenie ma zainicjowanie wspólnej strategii zwalczania czynników, które powodują degradację lasów, takich jak pożary i zanieczyszczenie powietrza;

10. stwierdza, że rolnictwo i ekosystemy leśne są podatne na zmianę klimatu, co stanowi przyczynę zjawisk, których liczba, częstotliwość, rozmiary i intensywność wzrasta, w związku z niszczeniem lasów spowodowanym przez pożary lasów oraz szkodniki, jakie ma miejsce w wielu regionach świata; zauważa jednak, że zgodnie ze sprawozdaniem „Stan lasów Europy w 2007 r.” (ang. „State of Europe's Forests 2007”) obszary leśne w Europie zwiększyły się o około 13 mln ha w ciągu ostatnich 15 lat; przypomina, że lasy odgrywają ważną rolę w regularyzacji natężenia przepływu wód, zapewnianiu jakości wód, ochronie źródeł wód, zachowaniu krajobrazu i żyzności gleby oraz ochronie gleby przed erozją (zwłaszcza w regionach górskich) i pustynnieniem (zwłaszcza na obszarach suchych), co stanowi bardzo ważne aspekty rolnictwa;
11. przypomina, że różnorodność gatunków ma podstawowe znaczenie dla rozwoju produkcji rolnej i że lasy w wielkim stopniu przyczyniają się do realizacji celu zachowania różnorodności biologicznej; podkreśla, że różnorodność biologiczną, którą zapewniają ekosystemy leśne, a także spełniane przez nie funkcje ekologiczne uważa się za część dziedzictwa ludzkości;
12. podkreśla, że należy zaktualizować strategię leśną UE z 1998 r. oraz Plan działań dotyczący gospodarki leśnej z 2006 r., uwzględniając problematykę zmiany klimatu oraz szersze kwestie dotyczące ochrony lasów;
13. uważa, że aktywna gospodarka leśna jest istotna dla wkładu w strategię UE2020 oraz stanowi jej kluczowy element dla tworzenia wzrostu i nowych miejsc pracy, a także dla strategii energetycznej UE, oraz że obecnie w niewystarczającym stopniu wykorzystuje się wielki potencjał lasów jako źródła energii odnawialnej oraz naturalnie odnawialnych zasobów; w związku z powyższym przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji Europejskiej zmierzającą do podjęcia konsultacji publicznych w sprawie znaczenia rolnictwa i leśnictwa w realizacji celów związanych ze zmianą klimatu;
14. zachęca Komisję Europejską do przedstawienia propozycji dotyczących sposobów, w jaki ograniczenie emisji dwutlenku węgla uzyskiwane dzięki zastąpieniu produktów i materiałów konstrukcyjnych, przy produkcji których na masową skalę do atmosfery uwalniany jest CO₂, i sekwestracja dwutlenku węgla w oparciu o zwiększone stosowanie drewna, mogą zostać zoptymalizowane; uważa, że włączenie lasów do unijnego systemu ETS zoptymalizuje wkład sektora leśnictwa do walki ze zmianami klimatu, umożliwiając mu dostęp do rynkowych mechanizmów jednostek emisji;
15. wskazuje na konieczność szybkiego rozwiązania przez Komisję problemu rozbieżności między celami prawodawstwa dotyczącego lasów i polityki rolnej; apeluje o zachowanie spójności między różnymi kierunkami polityki UE, w szczególności w dziedzinie leśnictwa i rolnictwa, lecz również między polityką w dziedzinie energii odnawialnej, różnorodności biologicznej, przemysłu, badań oraz strategią „Europa 2020”;
16. przypomina, że rolnictwo przyczynia się do zwiększenia zasobów leśnych poprzez plantacje drzew i tworzenie łączonych systemów rolno-leśnych obejmujących obszary zalesione lub zalesianie obszarów zdegradowanych, nienadających się do skutecznego

wykorzystania w rolnictwie, oraz tworzenie określonych systemów ochronnych i identyfikację odpornych gatunków; jest zdania, że Unia Europejska musi nadal wspierać sadzenie lasów w ramach krajowych programów rozwoju obszarów wiejskich, jednocześnie dbając o to, by inicjatywy te nie ingerowały w funkcjonowanie rynku;

17. uważa, że dzikie gatunki, które w naturalny sposób kolonizują uprzywilejowane siedliska, jakimi są lasy, zasługują na szczególną uwagę właścicieli, ponieważ przyczyniają się do zachowania różnorodności biologicznej;
18. uważa, że potrzeba sprawnego przeprowadzenia badań nad rozpoznaniem „potencjału obronnego” ekosystemów leśnych, badań prognostycznych i dotyczących strategii łagodzenia skutków zmian klimatu dla całego sektora leśno-drzewnego uzasadnia celowość koordynowania i finansowania ich na poziomie Unii Europejskiej;
19. uważa, że lasy dostarczają bezcennych dóbr publicznych, czego rynek dotychczas nie bierze pod uwagę w wystarczającym stopniu, oraz że Unia Europejska powinna pomóc właścicielom lasów, udzielać im informacji i zachęt w ramach instrumentów finansowych, wynagradzając ich za wysiłek na rzecz realizacji działań w zakresie ochrony różnorodności genetycznej lasów; potwierdza swoje stanowisko dotyczące zapotrzebowania na odpowiednie finansowanie środków unijnych w zakresie leśnictwa, wynagradzania rolników i leśników za dostarczanie tych dóbr publicznych, m.in. przy uwzględnieniu składowania i skutków wymiany lasów w związku z wykorzystywaniem drewna; podkreśla, że te europejskie mechanizmy zachęty nie powinny zakłócać prawidłowego funkcjonowania rynku produktów z drewna, papieru, masy papierniczej i produkcji energii;
20. uważa, że UE może wspierać, koordynować i uzupełniać działania podejmowane przez państwa członkowskie w celu wyłaniania przykładów najlepszych rozwiązań, aby przyczynić się do zapewnienia odporności lasów wobec skutków zmiany klimatu, wytycznych, które byłyby dostosowane do potrzeb właścicieli i społeczności lokalnych oraz zgodne z zasadami zrównoważonej gospodarki; podkreśla, że nadmierna regulacja sprawi, że produkty z drewna staną się mniej konkurencyjne od materiałów nieodnawialnych i bardzo energochłonnych, takich jak plastik, aluminium i beton, co utrudni UE osiągnięcie celów klimatycznych;
21. uznaje, że konieczna jest poprawa zrównoważonej gospodarki leśnej i zachęcanie do niej organizacji właścicieli lasów, ponieważ jest to główne narzędzie równoważące dostarczanie wielu dóbr i usług, które można otrzymywać dzięki lasom, a zarazem podstawa dostosowania do zmian klimatu, oraz uważa, że organizacje te również powinny zwiększyć zagospodarowanie niewykorzystanego potencjału drewna oraz wzmocnić pozycję przetargową właścicieli lasów w handlowym łańcuchu drewna; uważa, że konieczne jest zachęcanie do stworzenia sieci organizacji właścicieli lasów w Europie, tak aby promować wymianę informacji i dobrych praktyk oraz skoncentrować podaż;
22. uważa, że UE musi wspierać zrównoważoną gospodarkę leśną poprzez finansowanie działalności w tej dziedzinie będącej przedmiotem zainteresowania Unii oraz że należy zachęcać do ustanowienia organów ds. gospodarki leśnej, zwłaszcza w odniesieniu do obszarów, na których występują niewielkie lasy, a także że należy zwrócić szczególną uwagę na przedsiębiorstwa działające w tym sektorze, które w większości są małymi

i średnimi przedsiębiorstwami i muszą uzyskać zachęty w celu modernizacji i restrukturyzacji, aby sprostać nowym wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu, walką z nielegalnym wyrębem drewna, kryzysem gospodarczym i międzynarodową konkurencją;

23. podkreśla również pierwszorzędną rolę rolników w zapobieganiu pożarom; uważa zatem, że konieczne jest zadbanie, aby rolnictwo pozostało rentowną działalnością, tak aby zahamować odchodzenie od produkcji i wyludnianie obszarów wiejskich, ponieważ znacznie pogorszyłoby to sytuację w zakresie pożarów;
24. podkreśla, że uporczywe susze będące skutkiem zmian klimatu spowodowały w ostatnich latach rozprzestrzenianie się w niektórych państwach członkowskich pożarów lasów; przypomina swoją propozycję w sprawie pożarów lasów, którą zgłosił już w swojej opinii na temat zapobiegania klęskom żywiołowym i spowodowanym przez człowieka, zwłaszcza w odniesieniu do potrzeby solidarności między państwami członkowskimi, przypomina o korzyściach europejskiej grupy roboczej i europejskiej bazy danych o klęskach gospodarczych i społecznych, w tym rejestrowania na mapie obszarów zwiększonego ryzyka; przypomina, że w projektach zalesiania i ponownego zalesiania istotne jest priorytetowe traktowanie gatunków rodzimych, wielogatunkowości i lasów mieszanych; przypomina również o swoich propozycjach dotyczących lepszego funkcjonowania Europejskiego Funduszu Solidarności oraz o potrzebie większej zdolności operacyjnej i koordynacji między równymi instrumentami wspólnotowymi w dziedzinie klęsk żywiołowych;
25. zwraca uwagę na dodatkowe trudności stojące przed wyspami i regionami peryferyjnymi w radzeniu sobie z pożarami; zwraca się o szczególne traktowanie tych regionów poprzez różne dostępne instrumenty finansowe, w tym Fundusz Solidarności;
26. podkreśla, że dla złagodzenia konsekwencji zmian klimatu należy wprowadzić środki przyczyniające się do stabilności finansowej inwestycji w leśnictwo, takie jak wsparcie w zakresie ubezpieczeń;
27. popiera działania na poziomie UE dotyczące rozwoju monitoringu stanu lasów, informacji o lasach, które przyczyniłyby się do lepszego zarządzania lasami, monitorowania pojawiających się zagrożeń zarówno abiotycznych jak i biotycznych w ponadnarodowej skali.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	1.12.2010
Wynik głosowania końcowego	+ : 32 - : 1 0 : 5
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	John Stuart Agnew, Richard Ashworth, Vasilica Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Lorenzo Fontana, Iratxe García Pérez, Sergio Gutiérrez Prieto, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Elisabeth Köstinger, Gabriel Mato Adrover, Mairead McGuinness, James Nicholson, Rareş-Lucian Niculescu, Wojciech Michał Olejniczak, Georgios Papastamkos, Marit Paulsen, Britta Reimers, Ulrike Rodust, Alfreds Rubiks, Giancarlo Scottà, Czesław Adam Siekierski, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Spyros Danellis, Bas Eickhout, Marian Harkin, Giovanni La Via, Véronique Mathieu, Maria do Céu Patrão Neves, Daciana Octavia Sârbu, Dimitar Stoyanov, Milan Zver
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Reimer Böge, Ingeborg Gräßle, Heide Rühle

12.11.2010

OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie zielonej księgi Komisji pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu”
(2010/2106 (INI))

Sprawozdawczyni: Lena Ek

WSKAZÓWKI

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że drzewa w fazie wzrostu wychwytyją dwutlenek węgla z atmosfery i są istotnym źródłem i ujściem przepływów dwutlenku węgla, a ponieważ europejskie lasy zajmują coraz większe obszary, szacuje się, iż poziom dwutlenku węgla w biomasie drzewnej w Europie zwiększa się obecnie w tempie 116 mln megaton rocznie;
- B. mając na uwadze, że według Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (UNECE) długoterminowa tendencja zwiększania pokrywy leśnej w Unii Europejskiej jest stabilna,
- C. mając na uwadze, że łączny obszar lasów i innych zalesionych obszarów w Europie wynosi 177 mln hektarów, obejmując 42% jej powierzchni lądowej;
- D. mając na uwadze ogromną różnorodność warunków naturalnych w poszczególnych regionach leśnych Europy, od lasów subarktycznych po śródziemnomorskie i od lasów alpejskich po nizinne, łącznie z obszarami zalewowymi i deltami,
- E. mając na uwadze, że dzięki lasom utrzymują się miliony robotników, przedsiębiorców i właścicieli lasów; mając również na uwadze, że lasy w znacznym stopniu przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i dobrobytu;
- F. mając na uwadze, że w 2005 r. obroty w sektorze leśnym wyniosły 380 mld EUR, co stanowi ok. 9% PKB w Europie,

- G. mając na uwadze, że zrównoważona gospodarka leśna, w tym ochrona lasów, ma kluczowe znaczenie dla utrzymania różnorodności, zdrowia i odporności lasów;
- H. mając na uwadze, że lasy, w stosunku do których prowadzi się aktywną i zrównoważoną gospodarkę leśną, są jednym z najskuteczniejszych narzędzi pochłaniania CO₂ z atmosfery,
- I. mając na uwadze, że sektor leśny ma szczególnie duże znaczenie na obszarach wiejskich oraz że 350 000 przedsiębiorstw działających w przemyśle leśnym zatrudnia około 3 mln ludzi, tj. 8.6% siły roboczej w europejskim przemyśle wytwórczym,
1. z zadowoleniem przyjmuje pogląd Komisji, zgodnie z którym lasy powinny być postrzegane jako jeden z najważniejszych elementów osłabiających czynniki przyczyniające się do zmiany klimatu, np. przez wychwytywanie CO₂ z atmosfery; podkreśla, że zrównoważona gospodarka leśna, w tym ochrona lasów i odbudowa lasów dostosowana do różnych warunków w całej Europie, ma decydujące znaczenie dla UE w realizacji jej celów klimatycznych i dla ochrony leśnej różnorodności biologicznej, która jest źródłem licznych usług ekosystemowych (zaopatrywanie użytkowników w drewno oraz usługi z zakresu magazynowania dwutlenku węgla i ochrony przed klęskami żywiołowymi) oraz usług kulturalnych (w postaci zrównoważonej turystyki), które są niezbędne dla społeczeństwa;
  2. uważa, że zdecydowana polityka zwalczania zmiany klimatu jest w pełni zgodna z ambicją dalszego rozwoju przemysłu leśnego jako istotnej gałęzi przemysłu w Europie; uważa, że przemysł leśny powinien się dalej rozwijać, by w przyszłości nadal mógł przyczyniać się do trwałego wzrostu gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy i zwalczania zmiany klimatu;
  3. zwraca uwagę, że w niektórych państwach członkowskich sektor leśny już teraz jest ściśle oparty na zasadzie zrównoważonego rozwoju, podczas gdy w innych zasady zrównoważonego rozwoju nie zostały w tak dużym stopniu zastosowane do leśnictwa; przypomina, że UE musi dopilnować, by każde państwo członkowskie pomogło we wdrażaniu zrównoważonej gospodarki leśnej w prawdziwym tego słowa znaczeniu; zwraca uwagę, że UE mogłaby utworzyć ośrodek wiedzy, którego celem byłoby dostarczanie państwom członkowskim niezbędnych informacji;
  4. podkreśla, że europejskie inicjatywy leśne powinny mieć na celu zarówno dostosowanie lasów do zmiany klimatu, jak i śledzenie i poprawę ich ochrony, w szczególności na przykład w odniesieniu do siedlisk wysokiej jakości;
  5. zwraca uwagę na potencjalną wartość dodaną europejskiej koordynacji informacji o lasach i nadzoru nad realizacją celów dostosowania do zmiany klimatu, a także celów dotyczących łagodzenia tej zmiany i energii ze źródeł odnawialnych oraz najlepszych praktyk w zakresie wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej, w szczególności z uwagi na transgraniczny charakter istniejących wyzwań;
  6. wzywa do utrzymania spójności między poszczególnymi strategiami politycznymi UE w zakresie leśnictwa, rolnictwa, odnawialnych źródeł energii, różnorodności biologicznej i innych kwestii związanych z ochroną środowiska, a także między strategiami

dotyczącymi przemysłu i badań oraz strategią UE 2020;

7. podkreśla potrzebę zwiększenia konkurencyjności w sektorze leśnym poprzez inwestowanie w innowacje, badania i rozwój mechanizmów rozpowszechniania wiedzy;
8. zwraca uwagę, że niektórymi z największych wyzwań stojących przed lasami w Europie są pożary lasów, wylesianie, utrata różnorodności biologicznej, a tym samym obniżona odporność lasów, rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych, pasożytów i szkodników i innych chorób lasów; zauważa, że UE powinna stawić czoła tym wyzwaniom za pomocą inicjatyw na rzecz współpracy i informacji;
9. wzywa Komisję, państwa członkowskie i władze regionalne do znacznego zwiększenia roli lasów w ochronie przed powodzią, osuwiskami ziemnymi, pożarami, utratą różnorodności biologicznej i ekstremalnymi katastrofami wywołanymi zjawiskami pogodowymi, przy jednoczesnym uwzględnianiu aspektów ochrony przeciwpowodziowej w opracowywaniu systemów informacyjnych oraz tworzeniu systemów pomocy finansowej dla lasów;
10. zwraca uwagę na znaczenie ogólnoświatowej współpracy – zarówno administracyjnej, jak i naukowej – w zakresie wyznaczania norm, najlepszych praktyk i transferu technologii oraz wiedzy specjalistycznej, zwłaszcza w kontekście systemu ograniczania wylesiania i degradacji lasów (REDD); wskazuje również, że sprawiedliwego podziału korzyści płynących z systemu REDD nie da się osiągnąć bez aktywnej współpracy i wymiany najlepszych praktyk; podkreśla znaczenie programu GMES w sporządzaniu map, nadzorze i ewidencji obszarów leśnych na szczeblu europejskim i międzynarodowym oraz rolę zebranych w ten sposób informacji w prowadzonych przez ONZ negocjacjach w sprawie zmiany klimatu;
11. zwraca uwagę na konieczność zrównoważonej gospodarki leśnej oraz utrzymania produkcyjnych i ochronnych funkcji lasów – obok ich ogólnej rentowności – i podkreśla potrzebę podniesienia odporności lasów UE w kontekście zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej;
12. podkreśla potrzebę odpowiedniego uwzględniania poszczególnych wyzwań dla strategii politycznych w całej UE; zwraca uwagę w szczególności na różne ekosystemy, rozbieżności w strukturze własności lasów oraz zróżnicowanie wyzwań klimatycznych w poszczególnych częściach Europy; podkreśla potrzebę dokonywania pomiarów i prowadzenia monitoringu na odpowiednim szczeblu – lokalnym, regionalnym, krajowym lub unijnym;
13. przestrzega przed nieograniczoną biznesową eksploatacją zasobów leśnych, prowadzącą bardzo często – zwłaszcza w przypadku lasów naturalnych – do ich nieodwracalnego zniszczenia;
14. podkreśla ważną rolę lasów w gospodarce krajowej, zwłaszcza w rozwoju regionalnym, szczególnie na obszarach wiejskich, gdzie sektor leśnictwa znacznie przyczynia się do wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, dobrobytu, konkurencyjności i atrakcyjności danego terenu;

15. podkreśla, że ponieważ przepisy dotyczące sektora leśnego mają wpływ na miliony drobnych właścicieli lasów, polityka leśna powinna zawsze równoważyć poszanowanie praw właścicieli z wymogiem wytwarzania dóbr publicznych;
16. zwraca uwagę, że sektor leśny należy z natury do zintegrowanej polityki regionalnej i obszarów wiejskich, co należy wziąć pod uwagę w dyskusjach nad przyszłością WPR po 2013 r., oraz że konieczne jest również określenie zapotrzebowania na środki dotyczące sektora leśnego;
17. uznaje, że w niektórych przypadkach farmy wiatrowe mogą być lokalizowane na obszarach zalesionych; uważa, że środki dotyczące odnawialnych źródeł energii i ochrony lasów nie są sprzeczne, ale wzajemnie się uzupełniają;
18. uznaje znaczenie utrzymywania lub zwiększania zasobów leśnych w UE, zwłaszcza w państwach członkowskich, w których w większej mierze występują ekstremalne warunki pogodowe i skutki zmiany klimatu, gdyż lasy i obszary zalesione przynoszą znaczne korzyści społeczno-gospodarcze i środowiskowe; uważa też, że środki na rzecz ochrony lasów powinny być ukierunkowane na takie zapobieganie i dostosowywanie, które nie prowadzą do utraty przez lasy ich funkcji produkcyjnych, ekologicznych i społecznych;
19. jest zdania, że surowce drzewne mogą stanowić niskoenergetyczne substytuty materiałów energochłonnych, takich jak stopy metali, plastik i beton, szeroko stosowanych w budownictwie i innych sektorach przemysłu; wskazuje na ryzyko nadmiernej regulacji prowadzącej do zmniejszenia konkurencyjności wyrobów z drewna w porównaniu z wyrobami ze wspomnianych materiałów nieodnawialnych;
20. zwraca uwagę na potrzebę poświęcenia uwagi łańcuchowi dostaw surowców i wytworzonych produktów w celu zagwarantowania legalnego handlu i ochrony lasów; podkreśla, że zarządzanie łańcuchem dostaw może pomóc w wyrównywaniu szans, gdzie kluczową rolę odgrywa zaangażowanie zainteresowanych stron i wspólne działania;
21. wzywa do zachowania czujności i ścisłego monitorowania zasobów leśnych, aby strategie bioenergetyczne oraz wszelki wzrost poziomu zbioru biomasy nie doprowadziły do zmniejszenia potencjału magazynowania dwutlenku węgla przez lasy i nie stanowiły przeszkody dla realizacji celów związanych ze zmianą klimatu;
22. podkreśla niekwestionowane znaczenie obszarów leśnych w zakresie bezpieczeństwa publicznego, jako zabezpieczenia siedlisk ludzkich przed negatywnymi skutkami działań czynników naturalnych;
23. zwraca uwagę, jak ważne jest, by środowisko biznesowe zdało sobie sprawę z korzyści płynących z wiarygodności i rozgłosu oraz z innych korzyści finansowych wynikających z jego zaangażowania w zachowanie różnorodności biologicznej i ochronę lasów;
24. podkreśla konieczność nasilenia polityki komunikacyjnej i informacyjnej w celu zapewnienia zrównoważonej gospodarki leśnej, dostosowania do zmiany klimatu, informowania społeczeństwa i zachęcania go do korzystania z drewna dostarczanego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;

25. zwraca uwagę na znaczenie wymiany najlepszych praktyk dotyczących sposobu, w jaki przedsiębiorstwa i gałęzie przemysłu mogą przyczynić się do osiągnięcia celów bioróżnorodności poprzez refleksję nad cyklem życia produktów oraz w jaki mogą powiązać ochronę bioróżnorodności z generowaniem zysków;
26. stwierdza, że Europa ma niezaprzeczalną wiedzę fachową w zakresie leśnictwa, która jest owocem praktyk w tej dziedzinie wynikających z długiej tradycji; wzywa jednakże do dalszych działań w zakresie badań, szkoleń, komunikacji i informacji dotyczących zagrożeń dla lasów i leśnictwa wynikających ze zmiany klimatu, jak również do długoterminowego planowania przez władze regionalne i państwa członkowskie we współpracy z zainteresowanymi stronami i Komisją; uważa, że nadal konieczne są dalsze badania w zakresie pochłaniania CO₂ przez różne typy lasów;
27. wzywa do dalszych działań w zakresie badań, edukacji i informacji dotyczących zagrożeń dla lasów i leśnictwa wynikających ze zmiany klimatu, jak również do długoterminowego planowania przez sektor leśnictwa, regiony i państwa członkowskie; podkreśla konieczność lepszej koordynacji europejskich i krajowych programów badawczych w zakresie zagrożeń dla lasów i leśnictwa wynikających ze zmiany klimatu; wzywa Komisję, by zbadała możliwość utworzenia strony internetowej stanowiącej punkt odniesienia oraz zawierającej cyfrową ewidencję obszarów zalesionych i rodzajów działalności dozwolonych na tych obszarach, obszarów NATURA i rzadkich ekosystemów, by lepiej informować organy państwowe, obywateli i przedsiębiorstwa;
28. podkreśla, że zdolności adaptacyjne lasów mogą mieć pozytywny wpływ na kompleksy leśne i na przemysł leśny, jeśli chodzi o globalne konsekwencje zmiany klimatu; wzywa zatem do zwiększenia wsparcia finansowego na rzecz badań nad zdolnościami adaptacyjnymi;
29. podkreśla konieczność lepszej koordynacji oraz poprawy działań informacyjnych w ramach UE, a także pomiędzy UE i państwami członkowskimi; uważa, że jednym ze sposobów osiągnięcia tego byłoby podjęcie się przez jeden dział Komisji roli aktywnego koordynatora wszystkich działań Unii związanych z leśnictwem; wzywa Komisję do zbadania i przedstawienia propozycji stworzenia takiej funkcji w ramach jednej dyrekcji generalnej;
30. podkreśla potrzebę opracowania strategii dotyczącej instrumentów finansowych na rzecz osiągnięcia światowych i unijnych celów dotyczących leśnictwa wraz z wymianą najlepszych praktyk między państwami członkowskimi; zwraca się do Komisji o przedstawienie wyników badania przed końcem 2011 r.;
31. uważa, iż przemysłowa eksploatacja zasobów leśnych dostarczających drewna jako surowca dla przemysłu chemicznego lub półfabrykatu do produkcji materiałów budowlanych powinna dotyczyć głównie plantacji leśnych; przestrzega przed niekorzystnymi skutkami prywatyzacji bogactw naturalnych krajów członkowskich, w tym lasów;
32. wzywa Komisję do opracowania i śledzenia na szczeblu europejskim i krajowym wskaźników dotyczących lasów i ich funkcji (np. zadrzewienia, zdolności do odnawiania się, zdolności do magazynowania wody w glebie, stopnia erozji, obszarów do zalesienia

itd.);

33. zaznacza, że na obszarach suchych i na terenach zagrożonych pustynnieniem należy w większym stopniu prowadzić zalesianie gatunkami produktywnymi, co przyniesienie korzyści mieszkańcom i przyczyni się do ich udziału w zadaniach dotyczących ochrony lasów i walki z ogniem;
34. uznaje fakt, że w krajach położonych nad Morzem Śródziemnym lasy mają szczególne znaczenie ze względu na ich zdolność do obniżania temperatury i równoważenia cyklu wodnego, w związku z czym zalesianie powinno być poprzedzane badaniami naukowymi wskazującymi poszczególne odmiany i miejsca najodpowiedniejsze z punktu widzenia ochrony gleby i przechwytywania wód deszczowych;
35. zachęca państwa członkowskie i Komisję Europejską, by nadal zwalczały nielegalny wyręb i handel uzyskanym w ten sposób drewnem, gdyż przez to przyczynią się do przeciwdziałania wylesianiu, niszczeniu lasów i utracie różnorodności biologicznej;
36. uważa, że – ze względu na ich znaczenie w wychwytywaniu CO₂ – w kontekście walki ze zmianą klimatu drzewostany rolne powinny być oceniane tak samo, jak tradycyjne lasy nieproduktywne.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	9.11.2010
Wynik głosowania końcowego	+ : 44 - : 0 0 : 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Lena Ek, Ioan Enciu, Gaston Franco, Adam Gierek, Fiona Hall, Romana Jordan Cizelj, Arturs Krišjānis Kariņš, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Michèle Rivasi, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras, Henri Weber
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	António Fernando Correia De Campos, Andrzej Grzyb, Jolanta Emilia Hibner, Silvana Koch-Mehrin, Ivari Padar, Vladko Todorov Panayotov, Peter Skinner, Silvia-Adriana Țicău, Catherine Trautmann

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	16.3.2011
Wynik głosowania końcowego	+: 53 -: 6 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Martin Callanan, Nessa Childers, Bairbre de Brún, Bas Eickhout, Edite Estrela, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Julie Girling, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Klauß, Holger Kraemer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Antonia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Salvatore Tatarella, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Marisa Matias, Miroslav Mikolášik, Bill Newton Dunn, Bart Staes, Eleni Theoharous, Giommara Uggias, Thomas Ulmer, Marita Ulvskog, Anna Záborská